

Ügyiratszám: SZOC-1024-2/2024
Ügyintéző: Balogné Horváth Márta

Előterjesztés

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűléséhez –

az Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadására

Jászai Menyhért
alpolgármester

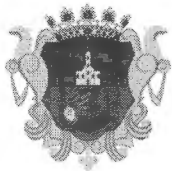
Tóthné Csatlós Ildikó
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi ellenőrzését
végző személyek aláírása

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:
Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készítendő értékelés tartalmi követelményeit.

Az Önkormányzat beszámolójában többek között demográfiai mutatók, az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosításának formái, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása, bűnmegelőzési tevékenység, a civil szervezetekkel történő együttműködés, a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása szerepel. A beszámolóban kitérünk az elmúlt évben bekövetkezett változásokra, azok hatásaira - szomszédos országban zajló háború, az energia válság - melyek új kihívásokat jelentettek az Önkormányzat a város szociális, gyermekvédelmi, köznevelési és kulturális intézményei részére is.

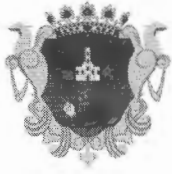
Az értékeléshez elsősorban az éves jelzőrendszeres tanácskozásra készített jelentéseket, az intézmények beszámolóit, valamint az Önkormányzat rendelkezésére álló adatokat, információkat használtuk fel. Mindezeket kiegészítettük a Központi Statisztikai Hivatal adataival.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztés alapján a mellékelt határozat – tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2024. május 09.

Tisztelettel:

Melléklet a SZOC- 1024-2 /2024 számú előterjesztéshez

HATÁROZAT- TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

...../2024. (V.16.) számú

h a t á r o z a t a

az Önkormányzat 2023 évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadásáról

A Közgyűlés

az Önkormányzat 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló
beszámolóját **elfogadja.**

Nyíregyháza, 2024. május 16.

A határozatról értesül:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat

**2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
ellátásáról szóló beszámoló**

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0–18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA	5
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA	8
2.1 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások	8
2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	8
2.1.2. Gyermekétkeztetés: ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés, szünidei étkeztetés	9
2.2 Az Önkormányzat által biztosított támogatások, kedvezmények	12
2.2.1. Helyi autóbusz közlekedési kedvezmény	13
2.2.2. Üdültetési támogatás	13
2.2.3. Rendkívüli települési támogatás	14
2.2.4. Tanszercsomag juttatás	15
2.2.5 Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	15
2.2.6 Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány	15
2.2.7 Nyári táboroztatás	15
3. JEGYZŐI FELADATOK GYÁMÜGYI HATÁSKÖRBE	18
3.1. Családvédelmi koordináció	18
3.2 Családi jogállás rendezése	20
3.3 Gyámnevezés	21
3.4. Képzelt apa	21
4. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	22
4.1. Család és gyermekjóléti szolgáltatás	22
4.2. Észlelő-jelzőrendszer	24
4.3. Gyermekjóléti központ szolgáltatásai	25
5. A GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSÁNAK, GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA, EZEN ELLÁTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE, S AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGŐ TAPASZTALATOK	31
5.1. A gyermekek napközbeni ellátása: bölcsődei ellátás	32
5.2. A gyermekek átmeneti elhelyezése: családok átmeneti otthona és gyermekek átmeneti otthona	35
5.2.1. Családok Átmeneti Otthona	35
5.2.2. Gyermekek Átmeneti Otthona	38
6. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMTHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI	

SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA	42
7. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN KÉSZÜLT ILYEN PROGRAM), VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA	50
8. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETÉBEN MILYEN FELADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN VESZNEK RÉSZT CIVIL SZERVEZETEK (ALAPELLÁTÁS, SZAKELLÁTÁS, SZABADIDŐS PROGRAMOK, DROGPREVENCIÓ STB.) .	51
8.1 Alternatív napközbeni ellátás.....	51
8.2 Gyermek átmeneti elhelyezése	52
8.3 Drogstratégia, drogprenvenció:	52
8.4 Civil szervezetek támogatása	53
9. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN (MILYEN ELLÁTÁSOKRA ÉS INTÉZMÉNYEKRE LENNE SZÜKSÉG A PROBLÉMÁK HATÉKONYABB KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN, GYERMEKVÉDELMI PREVENCIÓS ELKÉPZELÉSEK)	54

BEVEZETÉS

A gyermekvédelem a gyermekek érdekét figyelembe véve, az érdekükben végzett tevékenység. A gyermekvédelem egy sokszínű fogalom, a közigazgatási jog szerint a gyermekvédelem alatt értendő minden olyan tevékenység, amelyet a gyermek érdekében elsősorban a család, az óvoda, az iskola és a társadalom bármely intézménye tesz. Más értelmezésben a gyermekvédelem azt az állami feladatot jelenti, amely a védelemre szoruló gyermekeket védi a maga eszközeivel.

Az ENSZ Közgyűlése már 1959-ben nyilatkozatot fogadott el a Gyermeki jogokról, amelyben elismerték a névhez, az állampolgársághoz, az oktatáshoz való jogokat. 1989. november 20-án született meg a Gyermek Jogi Egyezmény New Yorkban, amelyet Magyarországon az 1991. évi LXIV. törvény hirdetett ki.

Ma Magyarországon az Alaptörvény általános szabályként mondja ki, hogy „minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”¹

A gyermekvédelemhez kapcsolódó szabályozás szerteágazó. A gyermekek jogait különböző jogszabályok érintik - a büntető, a közigazgatási, az oktatási és egészségügyi jogon át egészen a családjogig. A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbá Gyvt.) szabályozza a gyermekvédelem rendszerét, amelyben meghatározza az állam, az önkormányzatok, az intézmények feladatait, együttműködésüket a gyermekek jogainak érvényesüléséhez, a szülők kötelességeinek érvényesítéséhez.

A gyermekvédelem és a gyámügyi igazgatás egymással szorosan kapcsolódnak össze, közös pont a gyermekvédelmi gondoskodás. A Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) egyértelműen szétválasztja a hatósági és a szolgáltató tevékenységet. A gyermekvédelmi feladatokat a települési önkormányzat, illetve az állam látja el. A helyi ellátórendszer kiépítése és működtetése, a területen lakó gyermekek ellátásának megszervezése a települési önkormányzat feladata. Az önkormányzat biztosítja a gyermekjóléti szolgálatot, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását.

A gyermekek védelmét a Gyvt. alapján pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, illetve a gyámhivatal által alkalmazható hatósági intézkedések biztosítják.

1. táblázat

Gyermekek védelmének rendszere

pénzügyi és természetbeni ellátások	személyes gondoskodást nyújtó ellátások	gyermekvédelmi szakellátások	hatósági intézkedések
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	gyermekjóléti szolgálat	otthon nyújtó ellátás	hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

¹ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

gyermek étkeztetés	gyermek napközbeni ellátása	utógondozói ellátás	védelembe vétel
gyermektartásdíj megelőlegezése	gyermek átmeneti gondozása	területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás	családbafogadás
otthonteremtési támogatás	gyermek esélynövelő szolgáltatásai		ideiglenes hatályú elhelyezés
			nevelésbe vétel
			nevelés felügyelet elrendelése
			utógondozás elrendelése
			utógondozói ellátás elrendelése
			megelőző pártfogás elrendelése

forrás: saját szerkesztés

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A Gyer. 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készítendő értékelés tartalmi követelményeit.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzés főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulását, a bűnelkövetés okait;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A gyermekjóléti alapellátások biztosításában elsősorban az önkormányzati fenntartásban működő Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ, a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény, valamint a szerződéses partnereink vesznek részt. A beszámoló elkészítéséhez az intézmények éves szakmai beszámolóit – amelyet az illetékes bizottságok külön tárgyalnak – teljes mértékben felhasználtuk, valamint a KSH és egyéb statisztikai adatokat, információkat.

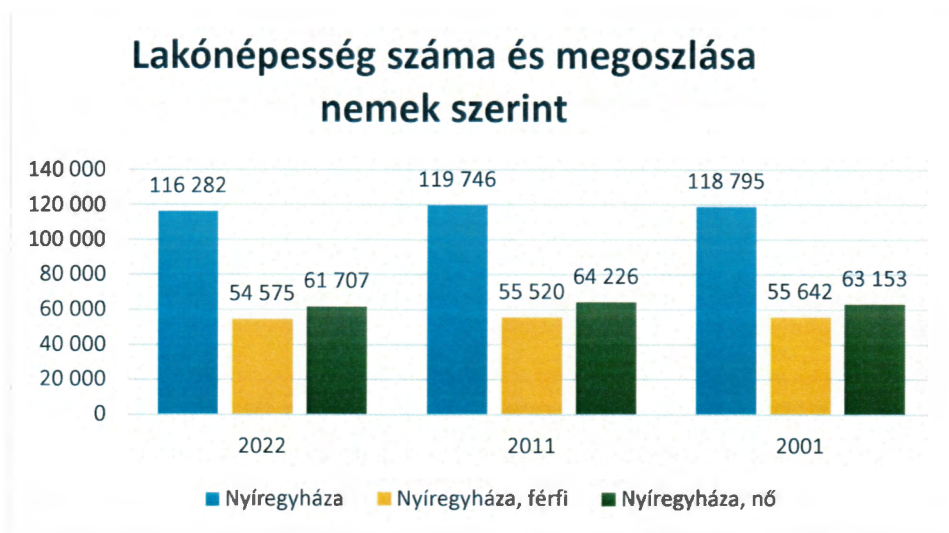
1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0–18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA

A demográfia – népeségtudomány- egy adott népesség nagyságával, összetételével, változásával foglalkozó tudományág. A demográfia célja a népességben bekövetkező változások okainak feltárása és a jövőben várható folyamatok előreszámítása. A leggyakrabban használt mutatószámok a termékenység, a halandóság, a vándorlás, illetve azok az életesemények (például házasságkötések,

partnerkapcsolatok felbomlása), amelyek az adott népesség belső szerkezetének meghatározása szempontjából fontosak.

2023. január 01. napjától az Alaptörvény tizenegyedik módosítása alapján a megyék vármegye elnevezést kaptak. Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye megyei jogú városa, vármegyeszékhely. A 2022. évi népszámlálás adata alapján Nyíregyháza lakossága 116 282 fő.

1. ábra

forrás: KSH népszámlálás 2022.

A népszámlások adatai jól mutatják, hogy Nyíregyháza lakónépessége 2001-től 2011-ig minimálisan nőtt, viszont a 2011. évi népszámlálástól 3464 fővel csökkent, ez mintegy – 2,9 % -os csökkenést jelent. Ennek számos oka lehet; a természetes fogyás, belső vándorlás mellett a Covid-19 járvány is hatással lehet a csökkenésre. A nemek megoszlása szerint a férfiak aránya a teljes lakónépességhez viszonyítva 46,9% , a nők aránya 53, 1%.

2. táblázat

Nyíregyháza lakónépesség megoszlása főbb korcsoportok szerint

életkor	fő	lakónépességhez viszonyítva (%-ban)	
0-5 éves	5 248	4,5	0,18 %
5-9 éves	5 675	4,8	
10-14 éves	5 865	5	
15-19 éves	5 956	5,1	
20-24 éves	5 966	5,1	
25-64 éves	64 135	55,1	aktív korúak
64 éves és idősebb	23 437	20,1	

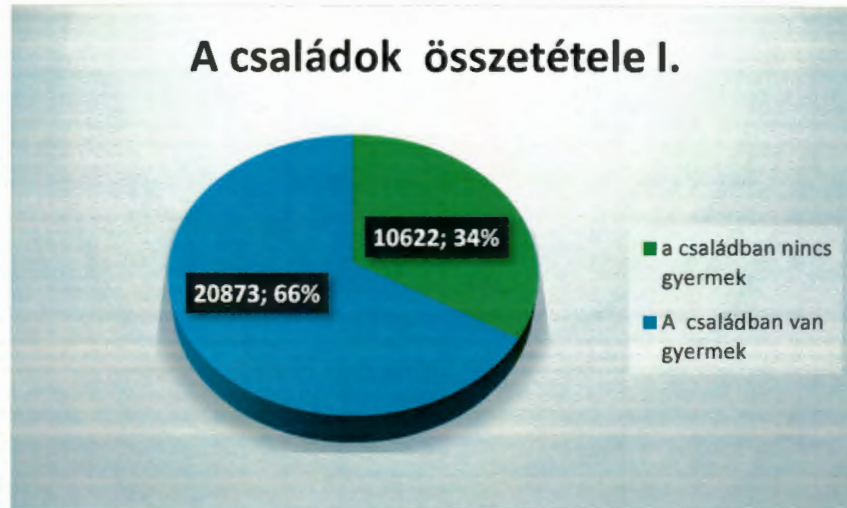
forrás: KSH népszámlálás 2022

Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai tervében foglaltak szerint a „város fiatal korstruktúrával rendelkezik mind az országos átlaghoz, mind a nagyvárosokhoz viszonyítva, az öregedési index alacsonyabb az országos átlagnál. Ennek ellenére folyamatosan nő az időskorúak száma.”² A jövő tendenciájának egyik

² Nyíregyháza 2020-30 Stratégiai terv

legfontosabb indikátora az öregedési index, amely a népesség korösszetételének változásából mutatható ki. Városunkban a 25-64 évesek száma a legmagasabb, a lakónépesség mintegy 55,1%, a gyermekek (0-18) és az idősek aránya a lakónépességhez viszonyítva közel azonos.

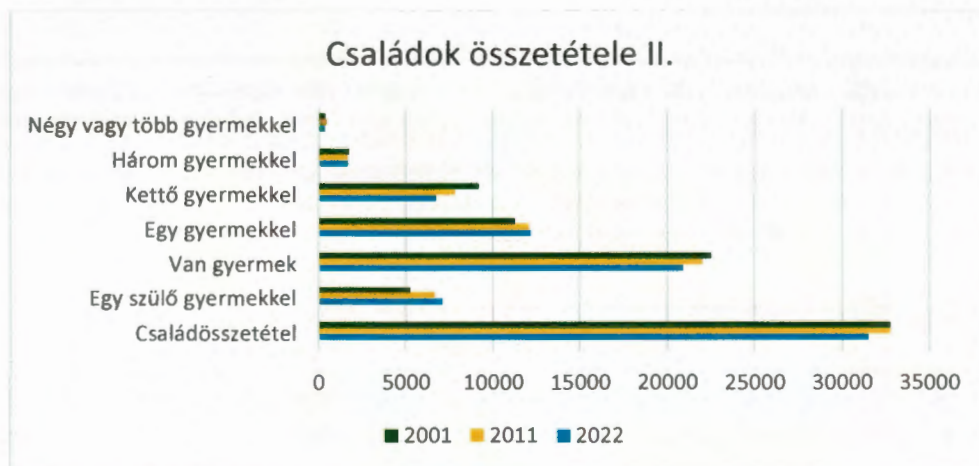
2. ábra

forrás: KSH

A társadalom alapja a család, Nyíregyházán 31 495 család él, melynek 34%-ban nincs gyermek, s mintegy kétszeresében 20 873 családban gondoskodnak gyermekekről. Ma a családnak a hagyományos nukleáris család -apa, anya egy vagy két gyermek- mellett számos változata létezik. Sajnos a családszerkezeti változások tekintetében a nagyobb átalakulás az egyszülős családok számának a folyamatos emelkedésében, azon belül is az egy gyermekkel élő családok számánál mutatkozik.

3. ábra

forrás: KSH

Minden családszerkezetnek vannak előnyei és hátrányai, nem mondható meg, hogy melyik a jobb vagy a rosszabb, az egy vagy többgyermekes családok, mindenkinek más az ideális család egység. A család a legjelentősebb közösség az életünkben. A gyermek életében a szocializáció első színtere a család, ahol megtanulja és megismeri a társadalom által elvárt értékeket, hagyományokat, attitűdöket, szerepeket.

Nyíregyháza támogatja a családokat, a letelepedésüket, a babavárást, a gyermekek iskoláztatását. (Ezeket a támogatásokat a későbbiekben bővebben bemutatjuk.)

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A települési önkormányzat képviselő-testülete - a Gyvt. 18. § (2) bekezdése alapján- a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg. Az önkormányzat célja, hogy jól célzott, valós segítséget nyújtó támogatási rendszert alakítson ki a gyermekes családok, egyedülálló szülők, tanulni vágyó és helyben maradó fiatalok, valamint azon társadalmi réteg megsegítésére, akik koruk, egészségi állapotuk, jövedelmi helyzetük miatt erre a leginkább rászorulnak.

A pénzbeli és természetbeni ellátások között részben a Gyvt-ben szabályozott ellátások (pl.: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény), részben a helyi rendeletekben szabályozott, saját költségvetés terhére biztosított ellátásokat nyújt az önkormányzat a rászorulók részére.

A szociális területen az öregségi nyugdíjminimumot, mint viszonyszámot 2023. január 01. napjától felváltotta a **szociális vetítési alap** fogalma. Eddig az öregségi nyugdíjminimum összege alapján kerültek számításra az ellátásra való jogosultságok, ennek a helyére lépett a szociális vetítési alap. Az öregségi nyugdíjminimum és az új számítási alap összege megegyezik. (28 500 Ft). Az öregségi nyugdíjminimum, mint viszonyszám a továbbiakban is a nyugdíj szakágazat mutatószáma marad, amelyet a társadalombiztosítási nyugellátásokhoz kapcsolódóan használnak.

2.1 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások

A Gyvt. a gyermek érdekeit és jogait helyezi előtérbe, ennek érdekében támogatásokat biztosít a családok és a gyermekek számára, valamint meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások körét.

A jogszabály két ellátást nevesít:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt (Gyvt. 19. §, 20. §),
- és a gyermekétkeztetést (Gyvt. 21. §-21/C. §).

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (– ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetés) igénybevételére,
- külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre.

A statisztikai adatok alapján Nyíregyházán a kedvezményt leginkább a 6-13 éves korosztályú gyermekek családjai igénylik, a legkevésbé a 18-24 éves korosztály. Ennek magyarázata, hogy a támogatáshoz kötődő kedvezményeket leginkább az iskolás korosztály tudja igénybe venni.

A kedvezményre jogosult az a gyermek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem

- gyermekét egyedül nevelő szülő, valamint tartósan/súlyosan fogyatékos beteg gyermek, nagykorúvá vált gyermek esetén nem haladja meg a szociális vetítési alap 180 %-át (51.300 Ft)
- családban élők esetén a szociális vetítési alap 165 %-át (47.025 Ft)

2023 évben 1051 fő részesült a kedvezményben, amely 533 családot jelentett.

3. táblázat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint 2023-ban

Év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint						elutasítások száma
	14.250 Ft alatt	14.251-28.500 Ft	28.501 - 38.475 Ft	38.476-41.325 Ft	41.326-47.025	47.026-51.300	
2023	296	515	137	32	51	20	25

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők családjában az egy főre jutó jövedelem jellemzően a szociális vetítési alap (28.500 Ft) alatt van.

2.1.2. Gyermekétkeztetés: ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés, szünidei étkeztetés

Ingyenes étkezés vagy kedvezményes étkezés

A Gytv. alapján ingyenes étkeztetésben vagy kedvezményes étkeztetésben részesülhetnek a rászoruló gyermekek. A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át, vagy
- nevelésbe vették,

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után.

Ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesülők száma 2023-ban

Megnevezés		Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Szakiskola	Kollégium
		Fő						
100 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	6	69	338	-	-	-	-
	3 vagy többgyermekes	72	580	-	-	-	-	-
	tartósan beteg vagy fogyatékos	8	144	-	-	-	-	-
	1 főre jutó jövedelem	306	1787	-	-	-	-	-
	nevelésbe vették	1	17	72	1	4	4	23
	utógondozott	-	-	-	-	-	3	12
50 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	-	-	-	3	10	3	55
	3 vagy többgyermekes	-	-	1065	41	58	4	103
	tartósan beteg vagy fogyatékos	-	-	264	14	15	52	75
	összesen támogatott	393	2597	1739	59	87	66	268
100 % térítési díjat fizet		84	367	2864	167	137	7	241

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

Szünidei gyermekétkeztetés

Az intézményi étkeztetés mellett fontos az évközi, valamint nyári szünidő alatt történő étkeztetés biztosítása. Önkormányzatunk szinte minden évben megszervezi az ingyenes **szünidei gyermekétkeztetést**.

2016. január 1-től az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a *déli meleg főétkezést* a jogszabályban felsoroltak szerint (szülő, törvényes képviselő kérelmére az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

A jogszabályi előírások alapján azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év

- szeptember 1-jén fennáll, az évközi szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-éig,
- május 1-jén fennáll, a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év május 15-éig írásban kell tájékoztatni.

A családok részére a tájékoztatással együtt az önkormányzat megküldte a kitöltendő formanyomtatványt, valamint értesítette a család- és gyermekjóléti szolgálatot. Az étkeztetés lebonyolításában az elmúlt évben is a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ aktívan közreműködött.

5. táblázat

Szünidei étkeztést igénybe vevők száma 2023 évben

	hátrányos helyzetű (fő)	halmozottan hátrányos helyzetű (fő)	összesen (fő)	Ft
Igénylők száma				
tavaszi szünet (2 munkanap)	83	227	310	852.912
nyári szünet (54 munkanap)	92	360	452	28.412.964
ősz szünet (4 munkanap)	85	255	337	1.870.904
téli szünet (8 munkanap)	75	242	317	3.667.032
Igénylők száma				
Összesen	335	1084	1416	34.803.812

Forrás: saját szerkesztés

2023 évben is a szünidei gyermekétkeztetést a Cívis Hungast Kft. és az Elamen Zrt. biztosította. A gyermekétkeztetés finanszírozását tekintve az Önkormányzat jelentős többletfinanszírozást biztosít. Magyarország központi költségvetésében biztosított forrás az adóerő-képességet figyelembe véve 285 Ft Nyíregyháza esetében. Ezt az összeget az önkormányzat 2023. évben 1091 Ft/adag-ra egészítette ki.

Pénzbeli támogatás

2019-től mind a papíralapú, mind az elektronikus Erzsébet-utalványok forgalmazása megszűnt, így a 2023-as évben is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek a Gyvt. szabályainak megfelelően- egy évben- két alkalommal (augusztus, illetve november hónapban) pénzbeli támogatásban részesültek, melynek értéke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében 6000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek esetében 6500 Ft.

2023. augusztusban 229 fő részesült 6. 000 Ft és 571 fő 6. 500 Ft egyszeri támogatásban. Novemberben pedig 185 fő 6. 000 Ft, 531 fő 6. 500 Ft összegű támogatást kapott rászorultsága alapján.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet

A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, külön döntésben állapítja meg a gyermek/nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, melyhez különböző kedvezmények társulnak.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

6. táblázat

Hátrányos helyzetű és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók száma Nyíregyházán

Időpont	Óvodáskorú 2H (fő)	Óvodáskorú 3H (fő)	Alapfokú 2H (fő)	Alapfokú 3H (fő)	Középfokú 2H (fő)	Középfokú 3H (fő)
2023. január	16	103	80	253	29	113
2023. október	15	86	80	246	27	102

Forrás: <https://dari.oktatas.hu/kirpub/index>

A nyilvántartás szerint 2023. októberben 122 fő hátrányos helyzetű, és 434 halmazottan hátrányos helyzetű nyíregyházi gyermek számára voltak biztosítottak a köznevelés és a gyermekvédelmi ellátások területén különböző kedvezmények, támogatások.

2.2 Az Önkormányzat által biztosított támogatások, kedvezmények

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését.

A helyi segélyezési rendszer alakítása során is igyekszik nyomon követni mindazokat a társadalmi, gazdasági és jogi változásokat, amelyek hatással bírnak a szociális és gyermekjóléti ellátások rendszerére.

Az Önkormányzat

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról szóló 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendeletben (továbbiakban Ör.),
- szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 21/2021. (VI.25.) önkormányzati rendelet (továbbiakban ÖrSzt.),
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által az egyes szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátási formákról szóló 22/2021. (VI.25.) önkormányzati rendeletben (továbbiakban Örf.)

meghatározott módon különböző pénzbeli és természetbeni támogatásokat biztosít.

Ezek a támogatási formák

- a helyi autóbusz közlekedési támogatás (Ör. 2. §),
- az üdültetési támogatás (Ör. 2/A. §),
- a rendkívüli települési támogatás (ÖrSzt. 14. §),
- a tanszertámogatás (Örf. 3. §),
- a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíj [51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről 18. § - 20. §],
- a Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány támogatása,
- a nyári táboroztatás.

Az Önkormányzat valamennyi támogatását biztosította, illetve a nyári szünetben a Szigligeti táborozást és a napközis táborokat is megszervezte 2023 évben is.

2.2.1. Helyi autóbusz közlekedési kedvezmény

A nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézetrel tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra jogosult. 2018. március 1-től a

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 50%-át,
- a halmozottan hátrányos helyzetű jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 80 %-át,

a lejárt bérletjegy átadása ellenében a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala házipénztárából a szülő, és vagy törvényes képviselő nyilatkozatában meghatározott személy kezeihez kell kifizetni. E támogatásra kifizetett összeg 2023-ban összesen 653.335 Ft volt.

- 50 %-os mértékű támogatásban 54 fő részesült 172.775 Ft összegben,
- 80 %-os támogatást 94 fő kapott 480.560 Ft összegben.

2.2.2. Üdültetési támogatás

Szigliget a Balaton északi partján, Veszprém vármegyében, Badacsony és Keszthely közötti félszigeten helyezkedik el. Itt található a Nyíregyháza Megyei Jogú Város tulajdonában álló Szigligeti Gyermeküdülő, melynek üzemeltetéséről a NYÍRVV Nonprofit Kft. gondoskodik. Az üzemeltető évről-évre arra törekszik, hogy minél több gyermek számára biztosítson felhőtlen, élményekben gazdag pihenést a Balaton partján.

2023. évben június 18. és augusztus 30-a között valósult meg a táboroztatás 11 héten keresztül. A turnusok vasárnaptól-péntekig terjedő időszakokban valósultak meg. A táborban való részvételi lehetőség kiterjesztésre került, az Önkormányzat döntése értelmében a gyakorló, a 6 osztályos gimnáziumokban és az egyházi iskolákban tanuló diákoknak is lehetőségük volt igénybe venni.

Így az elmúlt évben összesen 994 nyíregyházi kisiskolás gazdagodhatott felejthetetlen élményekkel a Balaton partján.

A NYÍRVV Nonprofit Kft. az elmúlt évekhez hasonlóan megtett mindent annak érdekében, hogy a gyermekek számára minél kényelmesebbé és kellemesebbé tegye a táboroztatást. A gyermekek részére 11 db 8 ágyas szoba, a pedagógusok részére 2db 4 ágyas szoba áll rendelkezésre, valamint a buszsofőrök részére is biztosítva van 1db 3 ágyas szoba. A gyermekek utaztatásáról a Trans- Tour 90 Kft gondoskodott az elmúlt évben is.

A turnusok során a táborvezető és a segítő pedagógusok színes programokkal várták a diákokat, melyek között szerepelt a *Tapolcai-tavasbarlang* felfedezése, a *Malom-tó* körüli séta, a *sümei Történelmi és Lovasjátékok*, valamint a *Fegyver-kocsimúzeum* megtekintése. A gyerekek megtekintették a Szigligeti várat, ahol a saját szemükkel bizonyosodtak meg arról, hogy miért is nevezik e várat a Nyugat-Balaton ékének. Megnézték az Óvárat, a Kápolnát és a Kikötőt is. A kötött programok mellett lehetőségük volt a Balaton habjaiban megmártózni, valamint a Sárvári Gyógy- és Wellnessfürdő medencéit és csúszdáit is birtokba vehették.

A gyermekek a tábort 46.000.-Ft /fő díj ellenében tudták igénybe venni turnusonként. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2023. évben is biztosította a 10.000.-Ft összegű üdülési támogatást azon gyermekek részére, akik állandó nyíregyházi lakcímmel rendelkeznek, nyíregyházi székhelyű alapfokú tanintézetrel tanulói jogviszonyban állnak és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, tartósan beteg, vagy akinek a szülője három vagy több kiskorú gyermekről gondoskodik. Az elmúlt évben 195 gyermek részesült üdülési támogatásban.

2.2.3. Rendkívüli települési támogatás

A települési önkormányzatok a rászorulóknak- a helyi sajátosságok figyelembevételével - rendeletükben szabályozottak alapján nyújthatnak segítséget. A nyíregyházi önkormányzat hatáskörébe tartozó települési támogatás címen **rendszeres és rendkívüli** ellátásokat nyújt a rászorulóknak részére.

Rendkívüli települési támogatásban a helyi rendelet szerint elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdenek – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

2023. márciusától a jövedelmi határok emelésére, valamint új típusú támogatás bevezetésére került sor.

Az étkezési térítési díjtámogatás bevezetésével azokat a családokat támogatjuk, ahol a jövedelmi feltételek teljesülése mellett legfeljebb kettő általános iskolai vagy nappali munkarendű középiskolai tanuló taníttatásáról gondoskodnak és ingyenes vagy kedvezményes étkezésre egyéb jogcímen nem jogosultak. 2023. évben 12 kérelem érkezett étkezési térítési díjtámogatás iránt és összesen 68.000 Ft összegben nyújtottunk a támogatást. A támogatás mértéke 4000 Ft /fő volt.

2.2.4. Tanszercsomag juttatás

A helyi rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat természetbeni formában már több éve segíti iskolakezdekőket az 1-4. osztályos nyíregyházi diákokat tanszercsomag formájában – 2023. évben 4471 fő, összesen 11.356.340.- Ft összértékű csomagban részesült.

A csomag füzeteket, rajzlapot, grafitceruzát, radírt, ecsetet, zsírkrétát stb. tartalmazott, az iskolai évfolyam szükségletének megfelelően. A csomag értéke összesen nettó 2.000 Ft/csomag volt. A gyermekek a csomagot az iskolákban személyesen vehették át.

2.2.5 Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Az Önkormányzat évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz, mellyel a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt.

Az ösztöndíj többszintű támogatási rendszer, három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Tavaly a Bursa Hungarica támogatásban részesítettek száma: 64 fő volt. A támogatás legalacsonyabb havi összege 4.000 Ft, a legmagasabb 13.500 Ft volt. A megállapított támogatások összege összesen 4.932.500 Ft volt.

2.2.6 Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány

A Közalapítvány évek óta egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt felsőfokú tanulmányokat végző hallgatók részére. A Közalapítvány Kuratóriuma 2023-ban is két alkalommal tett közvélemény-kutatást támogatás elnyerésére.

2023-ban 44 hallgató megfelelt a pályázatban kiírt feltételeknek, így a Kuratórium döntése alapján 25.000-100.000 Ft összegű támogatásban részesültek elért tanulmányi eredményük, valamint szociális helyzetük alapján.

2.2.7 Nyári táboroztatás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2023. évben is biztosította a lehetőséget a város általános iskoláiban tanuló gyermekek számára, hogy a nyár folyamán napközis táborokban vegyenek részt.

A szülőknek nyújtott nagy segítséget, hogy 5.000.-Ft ellenében - a Trans Tour 90 Kft. által biztosított autóbusszal. Ezzel a lehetőséggel 377 gyermek tudott élni.

Az elmúlt évhez képest két új helyszínnel bővült a kínálati lista a gyermekek számára. A két új táborban – **a Digi tábor és a Természettudósok tábora** - az általános iskolások felső tagozatos tanulói vehettek részt.

7. táblázat

Helyszín	Időtartam	Turnusok száma	Résztevők száma
Sóstói Múzeumfalv	2023.07.03-07.21-ig	3	274
Kis Vakond tábor	2023.06.19-08.11.ig	8	530
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	2023.06.19-07.07-ig	3	60
Futurobi Játsszóház	2023.06.19-08.11-ig	8	327
Digi tábor	2023.06.26-07.14-ig és 07.31-08.11-ig	5	50
Természettudósok tábora	2023.06.19-07.28-ig	6	66
Összesen		33	1307

Forrás: Beszámoló a nyári napközis táborról, NYÍRVV Nonprofit Kft, 2023

A jelentkezéseket a szülők az iskolákon keresztül tudták benyújtani. Az elmúlt évben is csupán az étkezés díját kellett fizetni. A gyermekek egy turnust vehettek igénybe támogatott költségen, több turnusban való részvétel esetén már önköltséges áron – 35.000.-Ft/hét - tudták ezt megtenni.

A három vagy több gyermeket nevelő, valamint a tartósan beteg gyermeket nevelő családoknak kedvezményt biztosított az önkormányzat, nekik a térítési díj 50%-át kellett kifizetni. A szociálisan rászoruló gyermekek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, valamint a nevelésbe vett gyermekek egy turnusban ingyenesen táborozhattak.

8. táblázat

Jogcím	Kedvezményben részesülők száma (fő)	Fizetendő díj (Ft)
három vagy többgyermekes család	190	5000 Ft/turnus
tartósan beteg gyermek	44	5000 Ft/turnus
rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	11	0 Ft
nevelt gyermek	1	0 Ft
Összesen	246	

Forrás: Beszámoló a nyári napközis táborról, NYÍRVV Nonprofit Kft, 2023

Sóstói Múzeumfalv három turnusban 2023. július 03-tól július 21-ig szervezte meg a táborozást a gyermekek részére. Turnusonként 5 csoportban foglalkoztak a gyerekekkel. Nagyon változatos programokkal készültek, voltak külsős meghívott előadók is, akiket nagy szeretettel fogadtak a táborozó gyerekek. A Jósa András Múzeum restaurátorai kézügyességet igénylő, a nyíregyházi táncpedagógusok ritmusérzéklet fejlesztő táncos foglalkozásokat tartottak. A szatócsbolt udvarán hagyományos keretek között betekintést nyerhettek a népi gasztronómia rejtelseibe, mely tudást otthon is tovább tudnak kamatoztatni. Érzékenyítő foglalkozásokon is részt vettek a kisdíákok a Vakok és Gyengénlátók Egyesületének tagjai által biztosított programmal.

Kis Vakond Táborban 2023. június 19-től augusztus 11-ig, 8 turnusban került megszervezésre a nyári tábor. A program során a szervezők kiemelten fontosnak tartották a kapcsolatépítést és a közösségfejlesztést és e szemlélet mentén alakították ki a különböző programokat a gyerekeknek.

A **Természettudósok tábora** első alkalommal nyitotta meg kapuit az általános iskola felső tagozatos tanulói előtt 2023. évben. 6 turnusban 66 gyermek vett részt az MTMI Nyíregyháza Báthory utca 20. szám alatti Élményközpontjában 2023. június 19-től július 28-ig.

A táborban a gyerekek a mai kornak megfelelően felszerelt laborokban betekintést kaphattak a kémia, biológia varázslatos világába számos kísérlet, feladat elvégzése mellett. Több kísérletet az udvaron végeztek el a látványosság miatt. A kiscsoportos létszám lehetőséget adott arra, hogy minden gyerek egyénileg kipróbálhassa a laborokban található eszközöket, tanulói kísérlet keretében. Minden kurzusban egy alkalommal a Digitális Tudásközpont fogadta a gyerekeket, ahol a robotika világába kalauzolták el őket.

A **Digitális Tudásközpont** is első alkalommal várta a nyáriszünet idején az 5-8. évfolyamán végzett robotika és programozás iránt elkötelezett gyerekeket 2023. június 26-tól július 14-ig 5 turnusban. Az 5 hét során 3 különböző tematika alapján szerveződtek a programok. A cél az volt, hogy a résztvevők számára élményt nyújtó, játszva tanító, változatos és inspiráló programot biztosítsanak a tábor teljes időtartamára.

- „Robotoktól az okos városig – kalandozások a digitális eszközök birodalmában –”: komplex tevékenységsor keretében, változatos feladatok megoldásával benyomást szerezhettek a digitális világ eszközeinek működéséről, azok előnyeiről, esetleges hátrányairól.
- „Zöld mérnökök”: a tematika egy marsi expedíció történetébe ágyazva próbált meg átadni hasznos technikai tudást és fejlesztett fontos kompetenciákat. A foglalkozások során a gyerekek őszinte felfedezőhajlamára építettek, ami minden gyermekben természetes módon megvan.
- „A jövő városa”: egy olyan komplex tábor volt, amely során a gyerekek megtanulhatták a 3D nyomtatás, robotika, lézervágás, programozás alapjait, miközben a jövő városáról gondolkodtak. Fokozatosan megismerték a város láthatatlan működését, majd alkotótechnológiákkal modellezték is.

Futurobi tábor 2023. június 19-től 2023. augusztus 11-ig várta a gyerekeket a nyári szünetben. Összesen 8 héten keresztül táboroztak a gyerekek, mely idő alatt biztosítva volt számukra a szabad játék lehetősége és a közösség összekovácsoló ereje. A szervezők törekedtek arra, hogy a gyerekek plusz tudással, élményekkel térjenek haza. Nagy hangsúlyt fektettek az újrahasznosítás fontosságára, ezért olyan anyagokkal, tárgyakkal dolgoztak, amelyekkel a gyerekek bepillantást nyerhettek a fenntarthatóságra. Gyakorolhatták a szelektív hulladékgyűjtést, tanulhattak a környezetvédelemről és a Föld megbecsüléséről. A művészeti nevelés, kézművesség, kulturális örökségeink, hagyományőrzést erősítő programok többször is megjelentek.

Sport tábor 2023. június 19-től július 07-ig a Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumában került megrendezésre. Gyerekbarát, játékos sportolás lehetősége volt biztosítva az ott táborozóknak. A tábor szervezőinek célja volt, hogy a gyermekek amellett, hogy jólérezzék magukat, minél több sporttevékenységgel, sportággal ismerkedjenek meg. Az edzések közötti időt megpróbálták tartalmas programokkal kitölteni, hogy a gyerekek ne unatkozzanak. Törekedtek arra, hogy játékos jellegű korosztálynak megfelelő feladatokkal tegyék érdekessé a napi foglalkozásokat. Belekóstolhattak a diákok különböző sportjátékokba – kosárlabda, röplabda, kézilabda, asztalitenisz, techball, tollaslabda – külső helyszínekre is elvitték a gyerekeket, túráztak az erdőben, vagy akadálypályát teljesítettek a játszótéri eszközök felhasználásával.

3. JEGYZŐI FELADATOK GYÁMÜGYI HATÁSKÖRBE

3.1. Családvédelmi koordináció

A gyermekjogi egyezmény tartalmazza azokat a védelmi intézkedéseket, amelyek az erőszak minden formájától, támadásától, a fizikai, lelki bántalmazástól, a rossz bánásmódtól való védelmet biztosítják a gyermekeknek. A Gyvt. és a végrehajtási jogszabályok meghatározzák a gyermekvédelmi rendszerben dolgozó szakemberek feladatait a gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése céljából működtetett gyermekvédelmi jelzőrendszer ennek fontos eleme.

A jelzőrendszer egy eszköz, mely lehetővé teszi a családon belüli erőszak felismerését is. A családon belüli erőszak leggyakoribb formája a párkapcsolati erőszak, de irányul a gyermekekre és az idősekre egyaránt. A gyermek nemcsak akkor bántalmazott, ha őt magát közvetlenül bántják, hanem közvetetten lehet bántalmazott, amennyiben szemtanúja a családon belüli bántalmazásoknak.

A bántalmazás annyira sokféle lehet, mint az emberek. Lehet fizikai erőszak, érzelmi terror, szexuális kényszerítés, gazdasági bántalmazás, elhanyagolás. A bántalmazás bármilyen formája súlyos károkat okozhat a bántalmazott és családja életében. Napjainkban -a Covid világjárvány, a háborús helyzet, a gazdasági helyzet- további terhet ró(t) a családokra, amely nem kedvez a családon belüli feszültségek kezelésének.

2020. január 01-től a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Hketv) szerint a családvédelmi koordinációért felelős szerv – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyár.) 1/A. §-a alapján- a települési önkormányzat jegyzője. A törvény célja, hogy hatékony és megfelelő jogszabályi védelmet nyújtson az áldozatoknak. A jegyző feladata kiemelt a családvédelmi koordinációban, hiszen ő tájékoztatja a Hatóságokat, illetve kötelezően a rendőrséget.

„A hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenységük keretében

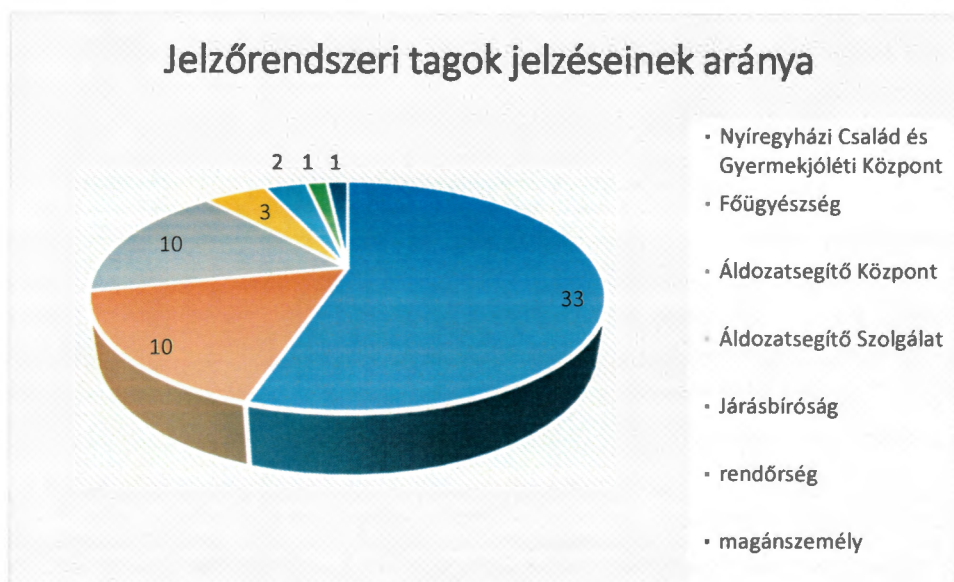
- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- c) a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó,
- d) a gyámhatóság,
- e) a rendőrség,
- f) az ügyészség,
- g) a bíróság,
- h) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- i) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- j) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

k) az egyesületek, alapítványok.”³

A jogszabály alapján a meghatározott intézmények kötelesek egymásnak jelezni, együttműködni és egymást tájékoztatni amennyiben hozzátartozók közötti erőszaknak veszélyt észlelik.

Hatóságunkhoz 2023-évben összesen 72 jelzés érkezett családon belüli erőszak veszélyének észlelése miatt. Bántalmazási ügyben 60 esetben eljárás indult.

4. ábra

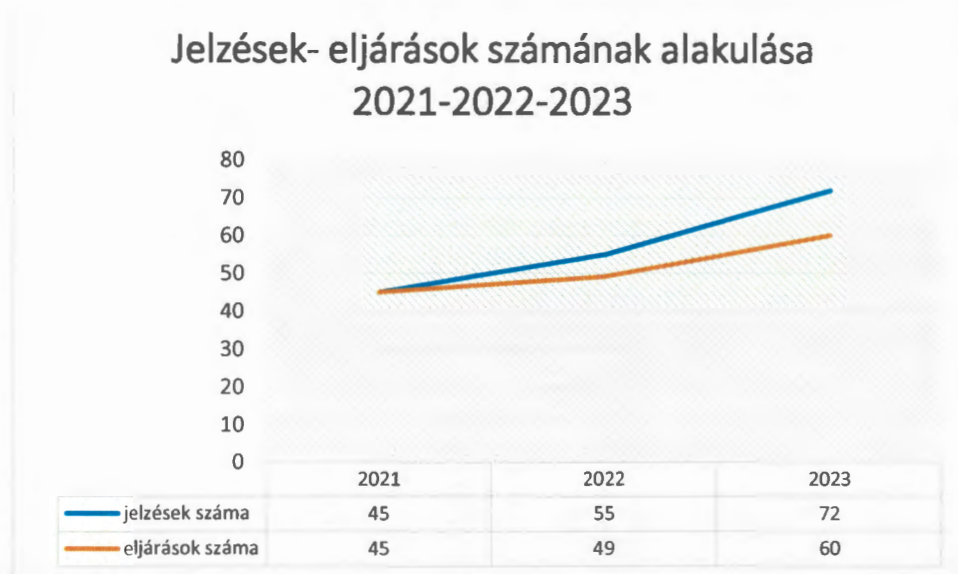

forrás: saját szerkesztés

A jelzések több mint fele, 55% a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központtól érkezett. A családgondozók vannak a legközelebbi kapcsolatban a családokkal, ismervé szociális, mentális problémájukat, de a Központba érkeznek a védőnők, iskolák által felismert bántalmazási, elhanyagolási illetve krízisben lévő családok esetei is, amelyet a Központ jelez közvetlenül a jegyző felé. A bántalmazási esetekben előfordulnak „visszatérő” problémás családok. Általában a családokban nem egy probléma miatt állnak kapcsolatban a Központtal.

A Főügyészség, az Áldozatsegítő Központ az esetek 17-17% -ban jelző szerv. A jelzések időpontjában a legtöbb esetben már távoltartás és egyéb rendőri intézkedések történtek.

³ A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2. § (1) bekezdése

forrás: saját szerkesztés

A statisztikai adatokból látható, hogy a családon belüli erőszak száma növekszik, míg 2021. évben a jelzések alapján 45 esetben indult eljárás, 2023-ban ez a szám 60 esetet mutat, viszont az erőszak látenciája ettől még sokkal magasabb. Ennek oka jellemzően, hogy a bántalmazások nagy része nem kerül ki az otthon falain kívülre, akár félelem, szégyenérzet vagy bármilyen más okból. A bántalmazások elszenvedője általában házastárs, élettárs, de akár közvetve, vagy közvetlenül a gyermek is, s ahogy a bántalmazások száma úgy a gyermekek bántalmazása is arányaiban növekszik. Az eljárások során amennyiben kiskorú gyermek érintett a jegyző köteles értesíteni az illetékes gyámhivatalt.

3.2 Családi jogállás rendezése

„A gyermeket születésekor anyakönyvezik és ettől kezdve joga van ahhoz, hogy nevet kapjon, állampolgárságot szerezzen, és lehetőség szerint ismerje szüleit, valamint ahhoz, hogy ezek neveljék.”⁴

A családnevet a gyermek többnyire egyik vagy mindkét szülőjétől örököli, szemben az utónévvel (keresztnévvel), ami „személyre szóló”. A Polgári Törvénykönyv szabályozza, hogy hogyan rendezhető a gyermek neve, amikor az apai jogállás betöltetlen.

2020. január 01. napjától a települési önkormányzat jegyzőjének feladat és hatásköre tovább bővült az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermekek családi jogállásnak rendezésével.

A települési önkormányzat jegyzője

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónévét,

⁴ 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről 7. cikk

- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait.

2023. évben összesen 74 esetben érkezett jelzés apa adata nélküli anyakönyvezett gyermek ügyében. A családi jogállás rendezésének lehetőségeiről az anyákat a jelzést követően tájékoztatjuk. Az év folyamán 32 gyermeknek került rendezésre a családi jogállása. A 32 gyermekből 30 esetben teljes hatályú apai elismerés történt, egy esetben bíróság állapította meg a családi nevét, egy esetben pedig képzelt apa megállapítása történt. Az évvégén -2023. december 31- napjáig halmozottan⁵ a nyilvántartás szerint 181 gyermek családi jogállása maradt rendezetlen.

3.3 Gyámnevezés

A családi kapcsolatok alapja a szülő-gyermekviszony. Szülői felügyelet hiánya esetében jelenik meg a gyámság, mint a szülői felügyeletet pótló jogintézmény. Gyám elsősorban az lehet, akit a szülői felügyeletet gyakorló szülő(k) közokiratban, végintézkedésben gyámul neveztek meg. Előfordulhat, hogy a szülők eltérő személyt jelöltek meg gyámul, ilyen esetben a gyámhivatal mérlegelést követően dönt. 2023-ban egy esetben történt gyámnevezés. A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) kormányrendelet 6/A. § alapján értesítettük az illetékes gyámhivatalt a gyámnevezésről.

3.4. Képzelt apa

Az anya a gyámhatóságnál kezdeményezheti, hogy a születési anyakönyvbe kiskorú gyermeke apjaként képzelt személyt jegyezzenek be. Az anya a képzelt személy apaként való bejegyzésére irányuló eljárás során dönthet arról, hogy a gyermek a továbbiakban a képzelt apa családi nevét viselje.

A képzelt apa adatainak megállapítására irányuló eljárásban az anya kérelmére a gyermek névviselésére vonatkozó döntéséről a települési önkormányzat jegyzője jegyzőkönyvet vesz fel. 2023 évben egy esetben történt képzelt apa személyének megállapítása.

A képzelt apa bejegyzése nem keletkeztet jogokat és kötelezettségeket, csupán az anyakönyvi helyzet rendezése a célja.

Egyéb jegyzői hatáskörben lévő gyermekvédelmi feladatok

A települési önkormányzat jegyzője gyámhatósági ügyekben – családba fogadás, gyámsági ügyek, illetve cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezési ügyek – a Gyámhivatal megkeresésére valamint bírósági felkérésre -gyermektartásdíj megállapítása, módosítása, valamint gyermek elhelyezési perekben mind a felperes, mind az alperes lakásán- részletes környezettanulmány készített. Az elmúlt évben 70 megkeresés érkezett a fent említett ügyekben.

⁵halmozott adat: a rendezetlen ügyek száma, amely tartalmazza az előző évekről áthúzódó rendezetlen ügyeket is.

4. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

2016. évtől integrált szervezeti egységek gondoskodnak a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások együttes biztosításáról.

A gyermekjóléti alapellátás rendszerébe tartozó ellátásokat – a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátásai, a gyermekek átmeneti gondozása – az önkormányzati fenntartásban működő Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ és a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény biztosítja.

4.1. Család és gyermekjóléti szolgáltatás

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdésben és a Gyvt. 40. § szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint az Szt. 64. § szerinti családsegítés feladatokat.

A család- és **gyermekjóléti** szolgálat tevékenységi körében ellátja:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását
- felkérésre környezettanulmányt készít

A **családsegítés**: a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ Nyíregyháza mellett Nyírpazony, Kálmánháza és Nagycserkesz településeken is ellátja a szolgálat feladatait.

Az elmúlt két évben a szomszédunkban dúló orosz-ukrán háború is kiemelt feladatokat adott a Szolgálat munkatársainak. 2023. évben már nem érkezett segélykérés a menekültek részéről, ami annak tudható be, hogy sokan tranzitországgként kezelték hazánkat. Akik úgy döntöttek, hogy ideiglenes lakóhelyüknek hazánkat választják, azoknak sikerült beilleszkedniük, munkát találtak, segítséget kaptak az államtól, vagy más egyéb civil szervezetektől. Más problémák kerülnek előtérbe ezeknek a családoknak az életében, a legtöbb esetben már nem igénylik a családsegítők szolgáltatásait.

A Szolgálat tevékenységeit a **2023-as évben** Nyíregyházán **3.434 fő** vette igénybe, ez **1813 családot jelent**. Legmagasabb számban a 35-49 év közötti személyek kértek segítséget. Az iskolai hiányzásokból, valamint a növekvő elhanyagolásból, bántalmazást elszenvedő, bűncselekményt elkövető **kiskorúak**, **fiatalkorúak** száma jelentős, **1.509 fő** volt. A szolgálat nyújtotta lehetőségeket továbbra is elsősorban az alacsony iskolai végzettségűek vették igénybe, de növekszik a gimnáziumi, illetve a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma is.

A szolgáltatást igénybe vevők az elsődleges probléma szerint 2023-ban

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma			
Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsőddlegessel együtt)
		a	b
01	Életviteli	97	277
02	Családi-kapcsolati konfliktus	85	200
03	Családon belüli bántalmazás	37	45
04	Elhanyagolás	102	280
05	Ebből (04-ből): oktatási, nevelési elhanyagolás	83	257
06	Ebből (04-ből): felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi)	6	20
07	Gyermeknevelési	77	298
08	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	27	71
09	Magatartászavar, teljesítményzavar	29	121
10	Fogyatékoság, retardáció	3	16
11	Leleki - mentális, pszichológiai betegség	11	80
12	Szenvedélybetegség	4	86
13	Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	29
14	Foglalkoztatással kapcsolatos	5	218
15	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	114	390
16	Ügyintézésrel kapcsolatos	2	225
17	Információkérésrel kapcsolatos	0	177
18	Egyéb	3	3
99	Összesen (01-04, illetve 07-18 sorok összege)	592	2516

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

A szolgálathoz érkező ügyfelek sokszor halmozott problémákkal küzdenek, a szakemberek javaslatai során több szolgáltatást is igénybe vesznek.

Az elsődleges problémák között a gyermeknevelési, valamint az elhanyagolásból eredő problémák jelennek meg, de továbbra is magas esetszámban fordul elő az **életviteli – 97 család, valamint családi, kapcsolati konfliktusok – 85 család, elhanyagolás – 102 család.** A gyermekek intézménybe való beilleszkedési problémája **27 családnál** jelent meg. A felnőttek tekintetében az anyagi problémák (megélhetési, lakhatással összefüggő) miatt **114 család** kereste fel az Intézményt.

Az ellátott bántalmazott, kiskorúak adatai 2023-ban

A szolgáltatónál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai										
Sorszám	Megnevezés	A bántalmazott						Az elhanyagolt		
		Bántalmazás típusa						Fizikai	Leleki	Ebből (g és h-ből): testi/lelki sérüléssel vagy jelekkel/ tünetekkel
		Fizikai	Ebből (a-ből): testi/lelki sérüléssel vagy jelekkel/ tünetekkel	Leleki	szexuális	Ebből (c és d-ből): testi/lelki sérüléssel vagy jelekkel/ tünetekkel				
a	b	c	d	e	f	g	h	i		
01	szülő által	32	31	51	49	6	4	337	129	135
02	testvér által	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Családon belül	0	0	0	0	1	1	12	6	4
04	Összesen (01-03 sorok)	32	31	51	49	7	5	349	135	139
05	ebből (04-ből) lány	11	9	20	20	6	4	184	67	55
06	gyermek által	3	3	0	0	2	1			
07	Családon kívül	2	2	0	0	0	0			
08	Összesen (06-07 sorok)	5	5	0	0	2	1			
09	ebből (08-ből) lány	2	2	0	0	0	0			
99	Összesen (01-09 sorok összege)	39	38	51	49	8	6			

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023

A bántalmazás **97 család** életében jelent meg, ebből fizikai bántalmazással **37 kiskorú, lelki bántalmazással 51 kiskorú, szexuális bántalmazással 9 kiskorú érintett.** A szolgálathoz a jelzőrendszer tagjaitól érkeznek jelzések. A bántalmazás lehet fizikai, érzelmi, szexuális. A szolgálat nemcsak a bántalmazást jelzi az illetékes gyámhivatal és/vagy jegyző felé, hanem annak gyanúja esetén is meg kell tennie a jelzést. A jelzőrendszeri tagok beszámolóiból az figyelhető meg, hogy jelentős mértékben emelkedett a tavalyi évhez képest a fizikai elhanyagolással elszegvedett kiskorúak száma, ez a **2023-as évben 349 főt érintett, szemben a 2022-es év 158 fővel.** Az elhanyagolás rendszerint a család működési zavarai adódik, ez kihatással van a bántalmazásra, különös tekintettel az iskolai bántalmazásra.

A veszélyeztetett kiskorúak száma a 2023-as évben 1.213 fő, ebből jogerős hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma 371 fő, ebből védelembe vett 291 fő, nevelésbe vett 12 fő. Hatósági intézkedés kezdeményezésére 120 alkalommal került sor. A családok száma, melyben a veszélyeztetett kiskorúak élnek 709.

11. táblázat

Veszélyeztetett kiskorúak adatai 2023-ban

Sorszám	Cím	Veszélyeztetett kiskorúak (0-17 évesek) adatai				
		Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség feltehetően	(004) (0-10): jogerős hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma	(004) (0-10): védelembe vett	(004) (0-10): nevelésbe vett	A veszélyeztetettség előzetes felismerés száma (004-01) (egyéb)
		a	b	c	d	e
01	Veszélyeztetett kiskorúak száma (00-17) (00-17) (00-17) (00-17)	1213	371	291	12	0
02	Központi Család- és Gyermekjóléti Központ	1005	324	256	11	3019
03	Iskolai problémák	211	39	31	0	414
04	Szociális problémák	28	13	13	0	70
05	Iskolai szűkezettség	99	18	13	0	432
06	Szociális, családi problémák, elvonulási problémák	313	95	62	4	563
07		47	32	22	4	53
08		20	22	17	0	89
09		9	8	8	0	9
10		210	75	58	1	270
11		13	4	2	0	68
12		6	4	4	0	13
13		40	14	8	2	66
14		71	21	17	0	182
15		10	2	2	0	12
16		42	19	15	0	75
17		58	19	14	1	92
18		56	19	14	1	84
19		79	7	2	0	130
20		709	199	130	7	0
21		149	0	0	0	0
22		130	0	0	0	0
23		20	0	0	0	0
24		0	0	0	0	0
25		763	287	231	0	0

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

A szolgálat tevékenységei köréhez tartozik a családokkal való személyes kapcsolattartás, melyből 2023 évben 7.149 alkalommal került sor. Adomány közvetítés, ami főként élelmiszer-csomagok biztosítása volt 2.822 fő részére került átadásra. 5.303 alkalommal segítő beszélgetés lefolytatására került sor a szolgálatot felkereső ügyfelekkel, tanácsadón 1.006, esetkonzultáción 1.230 fő jelent meg, szociális ügyintézéshez 892 fő kért segítséget.

4.2. Észlelő-jelzőrendszer

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ Szolgálatának feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése.

A 2023-as évben a gyermekbántalmazásról érkezett jelzések száma nagyobb mértékű növekedést mutat. Ugrásszerűen nőttek a kiskorú gyermeket ért bántalmazások, elhanyagolások. A jelzőrendszer hatékonyan működik, a jelzések időben megtörténnek. A Szolgálathoz a jelzőrendszeri tagoktól a 2023-as évben összesen 929 kiskorút érintő jelzés érkezett, a felnőtt jelzések száma 334.

Jelzőrendszer által küldött jelzések 2023-ban

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma				
Sorszám	Megnevezés	0-17	Nagykorú (18 éves és idősebb)	a) és b) oszlopból a család- és
		évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	gyermekjóléti szolgálat/központ által továbbított jelzések száma
		a	b	c
01	Egészségügyi szolgáltató	99	43	4
02	Ebből (01-ből): védőnői jelzés	73	20	0
03	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	59	18	70
04	ebből (03-ból): család- és gyermekjóléti szolgálat	43	10	51
05	ebből (03-ból): család- és gyermekjóléti központ	16	3	19
06	Kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtók	16	0	0
07	Átmeneti gondozást biztosítók	144	73	0
08	Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	297	1	0
09	Rendőrség	67	5	0
10	Pártfogó felügyelői szolgálat	4	0	0
11	Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	0	5	1
12	Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	5	2	0
13	Országos Kriszkezelő és Információs Telefonszolgálat	10	10	0
14	Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	191	126	2
15	Önkormányzat, jegyző	27	27	0
16	Közütemi szolgáltatók	0	14	0
17	Gyermekjogi/ellátottjogi képviselő / betegjogi képviselő	0	1	0
18	Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	7	6	0
19	Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	3	2	0
20	Büntetés-végrehajtási intézet, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő	0	1	0
99	Összesen (01; 03; 6-20 sorok összege)	929	334	77
27	A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	929	334	77

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a legmagasabb számban:

- köznevelési intézményekből 297 kiskorút érintő jelzés,
- állampolgároktól érkező jelzések száma 191,
- egészségügyi szolgáltatóktól a 2023-as évben 99 kiskorút érintő jelzés és 43 felnőttel kapcsolatos jelzés érkezett.

A Szolgálatnál megnőtt a **segítő beszélgetések száma**, biztosságot adott az ügyfeleknek az ingyenesen hívható telefonszám a bizonytalansággal teli időszakban. Magas számban érkeztek a jelzések az átmeneti gondozást nyújtó intézményektől is.

Az Intézmény 2023. február 28-án tartotta meg az **éves szakmai tanácskozást**, melyet követően az észlelő – és jelzőrendszer működtetésével összefüggően elkészült az éves intézkedési terv is.

4.3. Gyermekjóléti központ szolgáltatásai

A család- és gyermekjóléti központ ellátja a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait, valamint a Gyvt. 39. § (3a) bekezdése és a 40/A. §-a szerinti feladatokat. Támogatást nyújt a gyermekek gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogató tevékenység ellátásához különböző szolgáltatások nyújtása útján. Együttműködik a szociális és gyermekjóléti feladatokat ellátó szervezetekkel és Intézményekkel. Tevékenységük eredményessége érdekében figyelemmel kísérik a szociális és gyermekjóléti ellátások jogszabályi környezetének változását, más szolgáltatók eredményeit.

A gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelően önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelyek keretében biztosít:

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatás tanácsadás és pszichológiai tanácsadást,
- életviteli tanácsadást,
- fogyatékoságügyi tanácsadást,
- óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységet.

A Központ hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet is ellát:

- kezdeményezi a gyermek védelembevételét, a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a gyermek védelembevételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központban **14 fő** esetmenedzser látta el hatósági intézkedéshez kapcsolódó feladatát a nyíregyházi járás 15 településén (Apagy, Nyírtura, Sényő, Nyírpazony, Napkor, Kótaj, Nyírtelek, Rakamaz, Tiszanagyfalu, Szabolcs, Nyíregyháza, Kálmánháza, Nagycserkesz, Újfehértó, Tímár).

Az esetmenedzserek szakmai támogatást nyújtanak az ellátási területünkön működő gyermekjóléti szolgálatokban dolgozó családsegítők, szakemberek számára, ennek érdekében rendszeresen részt vesznek esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken, illetve szakmaközi értekezleteken.

Továbbá a család, illetve a gyermek igényeinek, szükségleteinek megfelelően von be további szakembereket a problémák megoldása érdekében. Továbbra is nagy az igény a felnőtt- illetve gyermekpszichológus, életvezetési tanácsadó, jogász, fejlesztőpedagógus, logopédus, védőnő, mediátor, házi gyermekorvos bevonására a segítő folyamatokba.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma 2023-ban

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma						
Sorszám	Hatósági intézkedés	Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma (darab) (Halmazott adat)			Hatóság kezdeményezésére nemleges javaslatok száma (db)	
		összes javaslat száma	ebből (a-ből): elutasított javaslatok száma	ebből (a-ből): előző évről áthúzódó esetek száma	összes nemleges javaslat száma	ebből (d-ből): hatóság mégis hatósági intézkedés melletti döntésének száma
01	Védelembe vétel	177		11	199	2
02	Megelőző pártfogás	33			49	2
03	Ideiglenes hatályú elhelyezés	23				
04	Nevelésbe vétel	21	1	4		
05	Családba fogadás	45		3		
06	Harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezése	5				
07	A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	47				
99	Összesen (01-07 sorok összege)	351	1	18	188	4

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

Az esetmenedzserek az elmúlt évben első védelembe vételi eljárás során 316 alkalommal, védelembe vételre 177 alkalommal tettek javaslatot. Megelőző pártfogásos ügyben 82 alkalommal tettek javaslatot a gyámhivatal felé, melyből 33 alkalommal annak elrendelésére is megtették javaslatukat. 2022. évhez képest emelkedő tendenciát mutat a megelőző pártfogásos ügyekben indult eljárások száma.

Ideiglenes hatályú elhelyezés esetében 23, nevelésbe vételi eljárás esetében 21, családba fogadás esetében 45 alkalommal került javaslat a gyámhivatal felé. A számok a 2022-es évhez képest nem emelkedtek, pozitívként említhető meg, hogy a családba fogadások magas számban fordulnak elő, mellyel megelőzhető a gyermekek nevelésbe vétele.

A 2023-as évben jogerős határozattal 499 védelembe vett, 345 nevelésbe vett és 29 ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúval álltak kapcsolatban a szakemberek.

Az elmúlt évben 295 esetkonferencia, 747 esetkonzultáció és 611 esetmegbeszélés megszervezésére került sor. Ezekben a megbeszéléseken tudják a szakemberek feltárni a család működésében rejlő hiányosságokat, problémákat, majd közösen dolgoznak ki cselekvési terveket személyre szabottan.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgálva magasan kiemelkednek a gyermekek közvetlen környezetében fellelhető okok, melyek a szülők, a család életvitelében és a nevelési problémákban keresendők. Továbbra is magas az iskolai 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzások száma miatt védelembe vett kiskorúak száma.

Az elmúlt évekhez képest emelkedett a jelzőrendszeri tagoktól kapott jelzések száma, melyek minden esetben bántalmazásra utaló jelekről szólnak.

Veszélyeztetettség okai, veszélyeztetett kiskorúak adatai 2023-ban

Veszélyeztetett kiskorúak (0-17 évesek) adatai							
Sorszám	Otthon		Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint	Ebből (a-ből): védelembe vétel	Ebből (a-ből): nevelésbe vétel	A veszélyeztetettség okának halmazott száma (B okkal együtt)	
			a			b	
01	Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma (02+15+18+20. sorok összege)		868	499	345		
02	Környezeti főcsoport összesen (a gyermek környezetéből kell kikerülni)		791	424	345	1.247	
03	lehetőleg probléma		29	28	1	45	
04	szülő(k)egészségi problémái		4		4	19	
05	családi szerkezet		2		2	10	
07	szülők, család életvitel, életvezetési problémája		321	23	298	432	
08	Ebből (02-ből):	Gyermekelhely számban rossz bűntudomód	családon belüli bántalmazás	fizikai	23	23	23
09				lelki	92	72	92
10		gyermek elhanyagolása	lelki	szexuális	2		2
11				fizikai	192	172	192
12					96	20	116
13		iskolai kirekesztés, erőszak					
14		kortárs csoport negatív hatása		10	10		57
15		Magatartási főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		30	28		30
16		drogfogyasztás		6	6		6
17		csavargás		14	14		14
18	Egészségi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		28	28		48	
19	Ebből (18-ből):		28	28		46	
20	magatartás- vagy tanulási zavar						
20	Anyagi főcsoport összesen (az érintett gyermekekre vonatkozóan)		29	27		127	
21	Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek		519	326	193		
22	A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül (01 sor) a központ felé továbbított esetek száma		89				
23	Ebből (22-ből):		69				
24	hatósági intézkedés kezdeményezése						
24	központ által nyújtott speciális szolgáltatások		11				
25	A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül (01 sor) súlyos veszélyeztetettség miatt kizárva a hatósági intézkedésre javasolt esetek (a központ értesítése mellett) száma		44		4		
26	Veszélyeztetettségét nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én		703	426	277		

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

Fontos kiemelni a Központ speciális szolgáltatásait:

Ezek a tevékenységek jogszabályi kötelezettség mellett vállalt feladatok, melyeket az ügyfelek szükségleteihez és igényeihez igazítva 2023. évben is tovább folytatták és bővítették. A szolgáltatások célja, hogy minél kevesebb ügy jusson el a hatósági beavatkozás szintjére.

- **Jogi tanácsadás:** az előző évhez képest emelkedett ezen szolgáltatást igénylők száma, 244 jogi tájékoztatás történt, mely 166 ügyfelet jelentett. 14 esetben jogi tájékoztatás valósult meg védelembe vétel, nevelésbe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés ügyével kapcsolatban. 79 jogi tájékoztatásnyújtás volt olyan személyek esetében, akik nem gondozottak, csak ezt a szolgáltatást vették igénybe.

Az esetek többségében családjogi kérdésekkel keresték fel a Központot, de egyre nagyobb számban fordulnak elő végrehajtási ügyek is. A szakembereknek nehézséget jelent, hogy a jogi segítséget kérő ügyfelek közül sokan szenvednek pszichés betegségben, ami megnehezíti a kommunikációt.

- **Pszichológia tanácsadás:** a tanácsadás heti 8 órában érhető el Nyíregyháza város, illetve a járás lakóinak számára. A pandémia elmúltával ismét személyes kapcsolattartás formájában tudják a pszichológiai folyamatokat végig vinni.

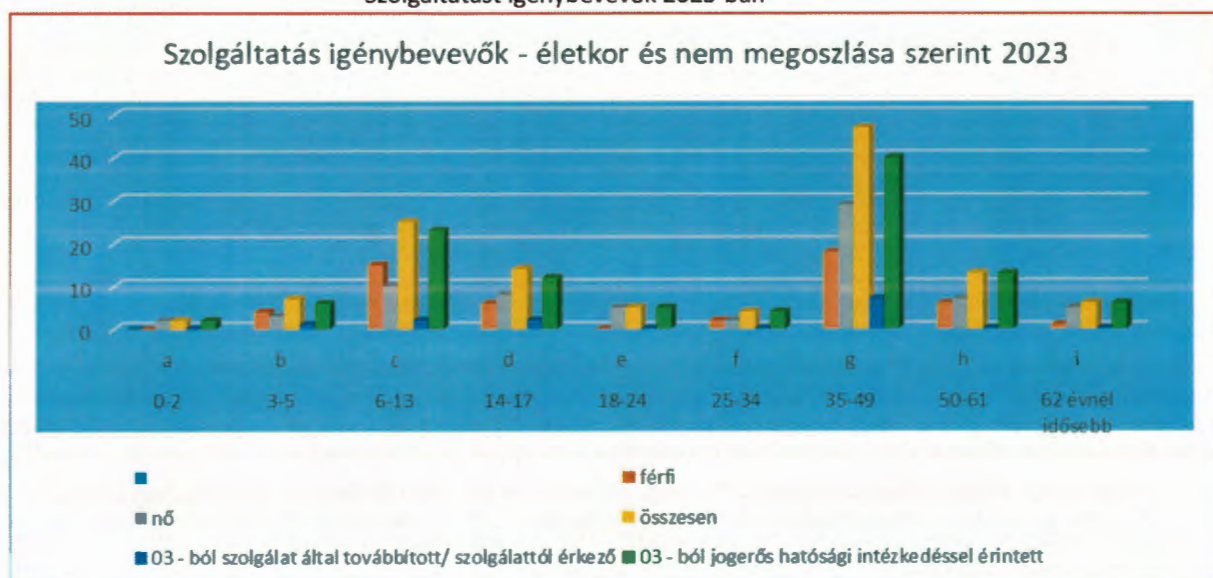
A szolgáltatást elsősorban a nők veszik igénybe, náluk természetesebb a segítségkérés, a nők szocializáltabbak az érzelmek, problémák kifejezésére, de megfigyelhető a férfiak részéről is egy emelkedő tendencia. A tanácsadáson megjelenő problémák között elsősorban a gazdasági megszorításokból eredő nehézségek fordultak elő, amelyek megterhelték a családokat, nehezebbé vált a megélhetés, az életszínvonal több esetben jelentősen lecsökkent. Ezek a nehézségek nagymértékben befolyásolták a családon belüli konfliktusokat, megjelentek a verbális és fizikai agresszív viselkedések. Ezek a feszültségek a tanácsadásokon is érzékelhetővé váltak a szakemberek számára is. Gyermekes esetekben az ellátottak száma 2023. évben 32 fő

volt, elsősorban önértékelési nehézségekből, a kortárs csoportba való beilleszkedésekből eredő szorongásos tünetek vannak jelen.

- **Készenléti Szolgálat:** a szolgáltatás célja, hogy a Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben azonnali segítséget, tanácsadást, tájékoztatást tudjon nyújtani, vagy olyan intézményekkel, szolgáltatókkal veszi fel a kapcsolatot, akik krízishelyzet esetén azonnali segítséget tudnak nyújtani. Az elmúlt évben 31 ilyen jellegű hívás fordult elő, ezekből 13 Nyíregyháza területéről, 2 hívás Újfehértóról, 2 hívás Napkorról, 2 hívás Apagyrról, 2 hívás Nagycserkeszről, 3 hívás Nyírtelekről.
- **Kapcsolattartási ügyelet:** 2023. szeptember 30-tól újra két telephelyen biztosítja a Központ ezt a szolgáltatást, melyet 25 munkatárs biztosít.

6. ábra

Szolgáltatást igénybevevők 2023-ban

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

2023-ban sok új változtatás került bevezetésre, a fejlődés, a hatékonyság, a pontosság és a precizitás érdekében. A dokumentáció teljes digitalizációja megtörtént. A családok beosztása online naptárban történik, mely jelszóval, több faktoros hitelesítéssel védett, különböző színek jelölésével látható milyen kapcsolattartás lesz az adott napon.

- **Család- és párterápiás tanácsadás:** ez a szolgáltatási forma 2022. évben került bevezetésre. A terápia fókuszában a család, annak alrendszerei, illetve az egyén szignifikáns családi kapcsolatai állnak. A családi kapcsolatokban interakció, kommunikáció révén igyekszik változást létrehozni az élmények átélésének és feldolgozásának módjában, valamint a magatartásban.
- **Háztartásgazdálkodási tanácsadás:** 2023. évben 45 közüzemi díjhátralékkal rendelkező egyén, illetve család kereste fel segítség reményében a Szolgálatot. 26 esetben részesültek helyi adósságkezelési szolgáltatásban a Nyíregyháza Megyei Jogú város Önkormányzata által nyújtott ellátásban, ezek közül 16 esetben került sor sikeresen lezárásra, 5 esetben pedig megszüntetésre az együttműködés hiánya miatt.

- **Addiktológiai konzultáció:** a 2022. évben bevezetett szolgáltatás új lehetőségként került bevezetésre a családok számára. A szolgáltatást igénybe vevők száma a 2022-es 2 főről 2023-ra 13 főre emelkedett (3 fő iskoláskorú és 9 fő felnőtt/szülő).
Az ügyfelek többnyire családosak, a gyermekjóléti beavatkozást családon belüli konfliktusok vagy életviteli problémák indokolták, legsúlyosabb esetben gyermek elhanyagolás, mely szerhasználattal függött össze. A kliensek majdnem mindannyian rendelkeztek olyan rokonnal, családtaggal, akik alkohol-drog vagy pszichiátriai problémával küzdöttek. A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatban elmondható, hogy az ügyfelek a gyermekpszichológiai szolgáltatásokat részesítik előnyben, kevésbé motiválhatóak a kezelésben való részvételre, főleg, ha az kötelezettségként kerül előírásra.
Az addiktológiai konzultációval összefüggően 1 intézményben valósult meg iskolai egészségfejlesztő (drogprevenciós) csoportfoglalkozás, a Nyíregyházi Vitéz Mikecz Kálmán Honvéd Kollégiumában 3 alkalommal, 14- 17 éves korcsoport számára, összesen 13 fő részvételével.
- **Fogyatékosági tanácsadás:** a fogyatékossgal élő emberek és azok hozzátartozóik számára nyújtott fogyatékossgügyi tanácsadást Szabolcs- Szatmár- Bereg Vármegyében 2022 január 1. napjától 2 fő fogyatékossgügyi tanácsadó látja el. A fogyatékossgügyi tanácsadói tevékenység olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a fogyatékkal élő egyének, azok családjai, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

15. táblázat

Fogyatékossgal élő emberek számára nyújtott szolgáltatások

	Fogyatékos személy részére	Hozzártartozó részére	Szakember részére	Összesen
Információnyújtás/tájékoztatás	113	103	163	379
Tanácsadás	162	109	132	383
Ügyintézés	8	8	3	19
Szolgáltatások közvetítése	37	26	61	124
Konzultáció	0	0	137	137
Szociális készségek fejlesztése	4	0	5	9
Klubfoglalkozás, sorstársi csoportok szervezése, biztosítása	2	2	2	2
Közösségi tevékenység	2	8	6	47
Érzékenyítés, szemléletformálás	0	0	2	21
Közös esetvitel	0	0	18	18
Összesen	328	256	529	1139

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámoló, 2023.

- **Szociális diagnózis:** a szociális diagnózis egy mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, melyet az ügyféllel közösen, annak hozzájárulásával tár fel a szakember. A célja, hogy az igénylő segítséget kapjon a problémái feltárásához, nehézségei beazonosításához, és az ezek megoldásához szükséges szolgáltatások megállapításához. A részvétel minden esetben önkéntes. 2023-as évben 129 esetben történt szakmai tevékenység és 202 ellátott számára készült szociális diagnózis.
- **Kapcsolattartás az Oktatókórházzal:** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet értelmében a család- és gyermekjóléti központ kórházi szociális munkát végez a Kórházzal való együttműködés alapján, amennyiben azt a helyi viszonyok indokolják.

Az előző évhez képest 87 esetben élt jelzéssel a Kórház, ebből 36 esetben felnőttekkel és 30 esetben kiskorúakkal kapcsolatban érkezett jelzés.

- **Utcai szociális munka:** az Intézmény a „Csellengő akcióban” társzervként, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának szervezésében vesz részt, előre tervezett ütemrend szerint, jellemzően havi rendszerességgel minden tanítási év alatt. A program célja elsődlegesen a tanítási időben közterületen csellengő fiatalok felkutatása, védelme, az igazolatlan mulasztásaik megelőzése, a fiatalok felelősségérzetének fokozása, valamint az, hogy az iskolakerülés ideje alatt ne váljanak bűncselekmény áldozatává. A tavalyi évben megjelentek a városban, a nem magyarországi tartózkodási hellyel rendelkező fiatalok is, akiknek a tankötelezettsége nem a magyar oktatási rendszerben van. Az elmúlt tanévben 27 kiskorú igazoltatása történt meg.
- **Életvezetési tanácsadás:** elsődleges problémaként szerepel az elvált szülők közötti konfliktus, ami miatt a gyerekekkel való kapcsolattartás egyáltalán nem, vagy nagyon nagy nehezen működik. A szülők sokszor nem ismerik fel, hogy kettőjük kapcsolatának rendezésével a gyerekek érdekei, érzelmei kevésbé sérülnek. Gyakori a családon belüli verbális vagy fizikai bántalmazás, a párkapcsolati problémák. Az elmúlt évben 166 ügyféllel kerültek kapcsolatba, 2 alkalommal tartottak pályaválasztási tanácsadást általános és középiskolában, 17 alkalommal vett részt tanácsadó esetkonferencián.

A Központ fontos tevékenységi területe – az **óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység** – amely szolgáltatás célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézményekbe járó gyermeknek, a gyermek családjának a köznevelési intézmény pedagógusainak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembernek.

2023. évben 12.552 óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység valósult meg. Egyéniben 14.047 fő vett részt, összesen 28.009 főt értek el a szakemberek. Többnyire 6-13 és a 18-24 éves korosztályban.

5. A GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSÁNAK, GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA, EZEN ELLÁTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE, S AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGŐ TAPASZTALATOK

A Gyvt. 41. §-a értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azon gyermekeket:

- akiknek szülője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- három vagy több gyermeket nevelő családban él,
- egyedülálló szülő neveli vagy védelembe vett gyermek.

A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

5.1. A gyermekek napközbeni ellátása: bölcsődei ellátás

A gyermekek napközbeni ellátásának elérhető formái a gyermekek életkorának megfelelően:

- a) bölcsődei ellátás (bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde);
- b) alternatív napközbeni ellátás.

A bölcsődei ellátás keretében a három éven aluli gyermekek napközbeni szakszerű gondozását, nevelését kell biztosítani, melyet a Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény (4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 1/D.) szervezeti keretében működő 9 (valamint két új) bölcsőde valósított meg az elmúlt évben.

Fontos kiemelni, hogy 2023. évben újabb két önkormányzati bölcsőde építésére került sor, melyek igényesen kialakított, modern környezetben fogadják majd 2024 évben az érkező gyermekeket:

- Kisvakond Bölcsőde (Nyíregyháza, Honvéd u. 2.) 36 férőhely, valamint
- Szőlőszem Bölcsőde (Nyíregyháza, Kollégium u.59.) 12 férőhely

Az elmúlt nevelési évre vonatkozóan a bölcsődébe való jelentkezés elektronikus úton illetve személyesen előre egyeztetett időpontokban valósult meg. A felvételt nyert gyermekek nagy részénél ismételt a szülők munkába való visszatérése volt az ellátás kérelmének fő indoka.

A gyermekcsoportok létszámát rendelet határozza meg, ennek megfelelően 12 fős és 14 fős gyermekcsoportok működnek, korcsoport és a nemek arányos figyelembe vételével.

A bölcsődei intézmények legfontosabbnak tartják a gyermek illetve családközpontú élet megteremtését, a szülőkkel történő bizalomra épülő kapcsolatok kialakítását. Mindezek tükrében az adaptációt megelőzően ismerkedés, barátkozás céljából a kisgyermeknevelők felkeresik az új bölcsődést és családját. A tudatos tervező munkákkal sok gyermek-család-segítségét kap a beilleszkedés kezdeti nehézségeinek kiküszöbölésére.

A nevelői munka során az intézmények arra törekednek, hogy a bölcsődébe járó gyermekek számára kellemessé, élményszerűvé tegyék a mindennapokat. A tevékenységek, programok szervezésénél fő szempont, hogy változatos, derűs hangulatú legyen valamint valódi, tényleges értékeket hordozzanak. Kiemelt figyelmet fordítanak az egészséges életmód megalapozására. Nagy jelentőséggel bír a környezeti nevelés személyiségformáló, szokásalakító szerepe is, hiszen a gyermekek sokféle tevékenységen, élményen keresztül ismerik meg és fedezik fel az őket körülvevő természeti környezetet. A mindennapi tevékenységek során nagy hangsúlyt kap a zenei nevelés, mozgásfejlesztés illetve a finommotorikus készségek (gyurmázás, rajzolás, festés, ragasztás) fejlesztésére irányuló tevékenységek.

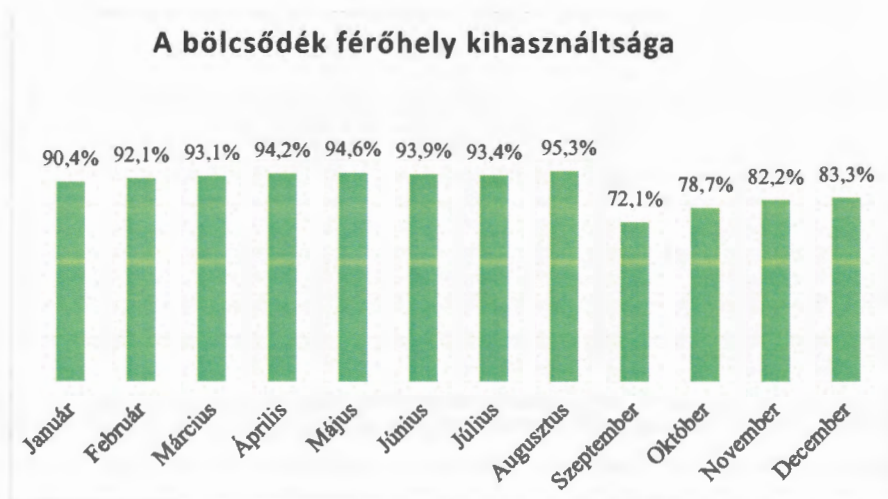
A bölcsődék működéséhez előírt személyi feltételek az elmúlt évben is biztosítottak voltak. A kisgyermeknevelők szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő szakemberekből áll. A nevelők számára rendkívül fontos, hogy tudásuk napra kész legyen. Ennek érdekében rendszeresen továbbképzési programokban vettek részt. 2023 évben 69 fő kisgyermeknevelő vett részt továbbképzéseken.

A bölcsődei dolgozók folyamatos szakmai fejlődését, felkészültségét, a szakmai munka élénkítését, ismereteik, tudásuk bővítését biztosítják a különböző, tréningek, szakmai napok rendezése, képzéseken való részvétel, ahol megismerkednek a nevelés-gondozás új módszereivel, a pedagógiai és pszichológiai kutatások új eredményeivel.

A bölcsődék kihasználtsága

A bölcsődék kihasználtságát jellemzően január hónaptól augusztus hónap végéig általánosságban növekedés jellemzi a szolgáltatást igénybevevők számában, szeptember hónapban azonban csökkenés tapasztalható. Ennek oka, hogy a gyermekek megkezdik az óvodai nevelést. Az új adaptációs (beszoktatási) időszakot követően a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma ismételten emelkedik következő év szeptember hónapig, melyet az alábbi ábra is látámaszt.

7. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

Össességében a 2023. évben a bölcsődei ellátás igénybevétele a beíratott gyermekek létszáma alapján 91%-os volt.

Fontos kiemelni, hogy a gyermekek napközbeni ellátása során az étkezésért térítési díjat kell fizetni azonban Nyíregyháza Megyei Jogú Város fenntartásában működő bölcsődékben a gondozási díj továbbra is 0 Ft. Az étkezésért fizetendő térítési díjak megállapítása a Gyvt. szabályainak megfelelően történik.

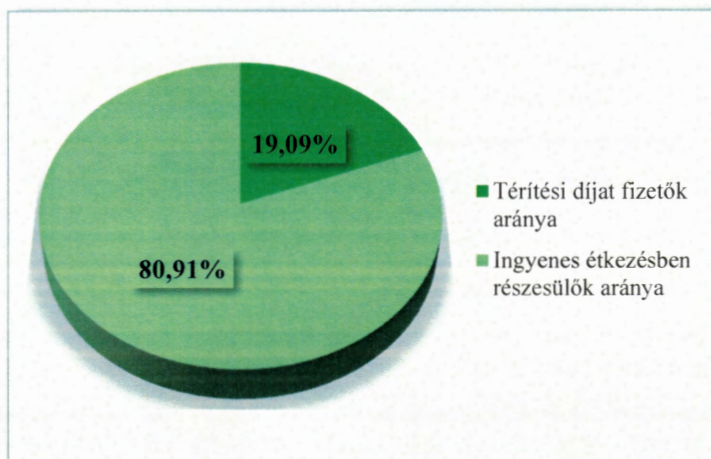
A Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően ingyenes gyermekétkeztetést biztosított a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek részére, amennyiben

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos,
- családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át, vagy

- nevelésbe vették.

Az ingyenes étkezést igénybe vevő gyermekek száma magas volt 2023. évben is. A legtöbb szülő az ingyenes étkezést az alacsony jövedelme alapján igényelte, az alábbi diagram szerint.

8. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

A kilenc bölcsődében összesen 985 fő gyermek ellátására került sor. Ebből 797 fő, azaz a gyermekek 80,91%-a ingyenes étkezésre volt jogosult.

Zárva tartás, nyári zárás, nevelés-gondozás nélküli munkanap

A nyári zárvatartás időtartamát a fenntartó 4 hét időtartamban határozta meg. Jogszabályi előírásnak megfelelően – a bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá- február 15-ig tájékoztatást kapnak a szülők a nyári nyitvatartás rendjéről.

16. táblázat

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék nyári zárva tartásának ideje 2023-ban

Bölcsőde	Zárás tervezett időpontja	Ügyeletet biztosító bölcsőde
5.sz. Őzike Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Vécsey köz 31.	2023. június 26. – július 21. Nyitás: 2023. július 24.	9.sz. Micimackó Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Stadion u. 8/A 2023. június 26. – július 21
6.sz. Napsugár Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Dália u. 1.	2023. június 26. – július 21. Nyitás: 2023. július 24.	
8.sz. Nefelejcs Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Sarkantyú u. 30-36.	2023. június 26. – július 21. Nyitás: 2023. július 24.	
		16.sz. Aprajafalva Bölcsőde

12.sz. Babaház Bölcsőde 4400 Krúdy Gyula u. 30.	2023. június 26. – július 21. Nytás: 2023. július 24.	4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 13. 2023. június 26. – július 21
9.sz. Micimackó Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Stadion u. 8/A	2023. július 24. – augusztus 18. Nytás: 2023. augusztus 21.	5. sz. Ózike Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Vécsey köz 31. 2023. július 24. – augusztus 18
10.sz. Katica Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Tőke u. 1.	2023. július 24. – augusztus 18. Nytás: 2023. augusztus 21.	
14.sz. Bóbita Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3.	2023. július 24. – augusztus 18. Nytás: 2023. augusztus 21.	12.sz. Babaház Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Krúdy Gyula u. 30. 2023. július 24. – augusztus 18.
16.sz. Aprajafalva Bölcsőde 4400 Nyíregyháza, Fazekas János tér 13.	2023. július 24. – augusztus 18. Nytás: 2023. augusztus 21.	

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének 16/2023. (II.14.) számú Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságának hatáskörében eljárva meghozott határozata

A bölcsődék két ütemben zártak, július és augusztus hónapban. A zárás idejére szülői igényeket figyelembe véve ügyeletet négy intézmény biztosított:

- 9. számú Micimackó Bölcsőde,
- 16. számú Aprajafalva Bölcsőde,
- 5. számú Ózike Bölcsőde,
- 12. számú Babaház Bölcsőde.

5.2. A gyermekek átmeneti elhelyezése: családok átmeneti otthona és gyermekek átmeneti otthona

5.2.1. Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja a Gyvt. 51. §-ának (3) bekezdése szerinti átmeneti gondozást.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

A Nyíregyházi Gyermejkölési Alapellátási Intézmény önálló szervezeti egységeként működik a **Családok**

Átmeneti Otthona, amely az alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást.

A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja.

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

- befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
- befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét,
- biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
- a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
- közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A Családok Átmeneti Otthona ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe.

Személyi feltételeket tekintve betöltetlen munkakörök nem álltak fenn az elmúlt év folyamán. A szakmai feladatokat ellátó munkatársak szakmailag jól felkészültek, havi rendszerességgel team, illetve szakmai-megbeszéléseken vettek részt.

Szakmai megbeszélések célja:

- a családgondozó(k), gondozó(k) számára problémát jelentő esetek megbeszélése,
- a törvényi változások nyomon követése,
- aktuális problémák megvitatása,
- a végzett szakmai munka értékelése,
- belső képzések szervezése, megtartása.

Az intézményben a *tárgyi feltételek* magas színvonalon biztosítottak. Az otthon 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni két emeleten, 20 lakószobában. Minden család részére külön lakószoba biztosított, szintenként 3 konyha, 3 vizes blokk, 1 mozgáskorlátozott fürdőszoba WC-vel, a földszinten mosókonyha, kapcsolattartó helyiség, a második emeleten közösségi szoba áll az ellátottak rendelkezésére. A szolgáltatások biztosításához szükséges helyiségek rendelkezésre állnak valamint biztosított a segítő beszélgetésekhez a megfelelő környezet is.

Családok Átmeneti otthona kihasználtsága:

17. táblázat

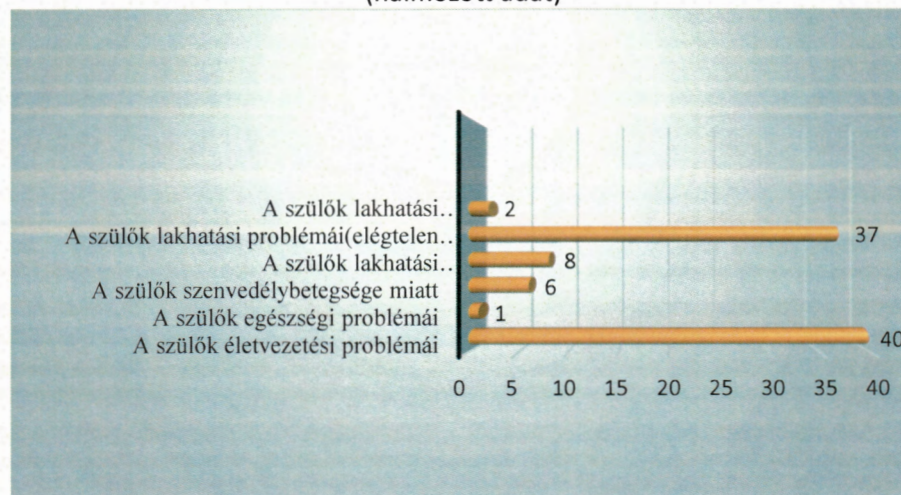
Az ellátásba újként bekerülők adatai 2022. évben		Az ellátásba újként bekerülők adatai 2023. évben	
Az ellátást újként igénybe vevők száma (fő)	32	Az ellátást újként igénybe vevők száma (fő)	44
Ebből: gyermek	19	Ebből: gyermek	25
felnőtt	13	felnőtt	19

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

Mind az intézmény kihasználtsága, mind pedig az elhelyezést kiváltó probléma típusa az elmúlt évben hasonló tendenciát mutat, mint 2022-ben.

9. ábra

Az ellátott gyermekek száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint 2023. évben
(halmozott adat)

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

Az intézmény ellátottjainak szükségleteihez igazodó szolgáltatások állnak rendelkezésre, mint pl:

- konfliktuskezelési szolgáltatás - mediáció
- zenés-táncos gyermekcsoport
- szülőcsoport
- iskolai felzárkóztatás
- szabadidős gyermekprogramok
- hasznos javak mentése

A Családok Átmeneti Otthona a 2023. évben a feladatait és szolgáltatásait a szociális munka értékei alapján működtette, intézményi keretek között segítséget nyújtott a szülőknek a gyermekeik szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, egzisztenciális-és szociális körülményeik stabilizálásához, közreműködött otthontalanságuk megszüntetésében és a társadalmi helyzetük javításában.

5.2.2. Gyermek Átmeneti Otthona

A jogszabályok rögzítik, hogy a gyermekek védelmét a gyermek legjobb érdekét figyelembe véve kell biztosítani. A Gyvt. a gyermeket megillető jogok tekintetében elsőként említi, hogy „a gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez”⁶. Ennek értelmében a szülők és az állam közös felelőssége a gyermekek egészséges fejlődésének biztosítása.

Az átmeneti gondozás a családban élő gyermekek számára időlegesen biztosít lakhatást.

Az átmeneti szó jelentése az ellátás időtartamára utal, amely legfeljebb 12 hónapig tarthat, amelyet meghosszabbíthatnak hat hónappal, de legfeljebb az iskolaév végéig.

A Nyíregyházi Gyermek Átmeneti Otthona jelenlegi formájában a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény egységeként 2016-tól működik, amely 16 gyermek egyidejű gondozására rendelkezik engedéllyel, valamint Nyíregyházán kívül 6 településsel– (Ibrány, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Paszab, Tiszatelek) van ellátási szerződés.

Az Otthon alapelve a közvetlen, személyre szóló, szükségletekhez igazodó ellátás, melynek megvalósításához nélkülözhetetlen a kollektíva sokszínűsége és eszköztára.

Az intézmény elsődleges feladata:

- preventív jellegű tevékenység, azaz a szakmai egység igyekszik megelőzni a gyermek családból történő tartós kiemelését.

Az intézmény további célja, hogy a problémák rendezése után a gyermek lehető leghamarabb kerüljön vissza a családjába.

Az átmeneti gondozás keretében az intézményben a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő teljes körű ellátásról gondoskodnak.

A következő nevelési célok megvalósítására irányulnak a törekvések:

- a közösségi szokásrendszer, viselkedésminták elsajátítása,
- érzelmi igényesség kialakítása, empátiás készség fejlesztése, a kommunikáció javítása,
- a személyes higiénés ismeretek elsajátítása és bővítése,
- a szűkebb környezet tisztántartása, életvezetési gyakorlatok elsajátítása, munkára nevelés.

Az átmeneti gondozás igénybevételének módja, kihasználtsági mutatók:

A személyes gondoskodás igénybevétele önkéntes, a szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy beleegyezésével történik. Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a bekerülést megalapozhatja védelembe vételi eljárás, amelynek következtében a szülő kéri gyermeke átmeneti gondozását.

2023-ban 5280 gondozási napot teljesítettek, ezzel az otthonban átlagosan havi 14 gyermek gondozását

⁶ Gyvt. 6.§ (2) bekezdése

és 90,62 %-os kihasználtságát valósították meg az alábbi havi bontásban.

18. táblázat

Gondozásban részesült gyermekek száma, havonkénti bontásban

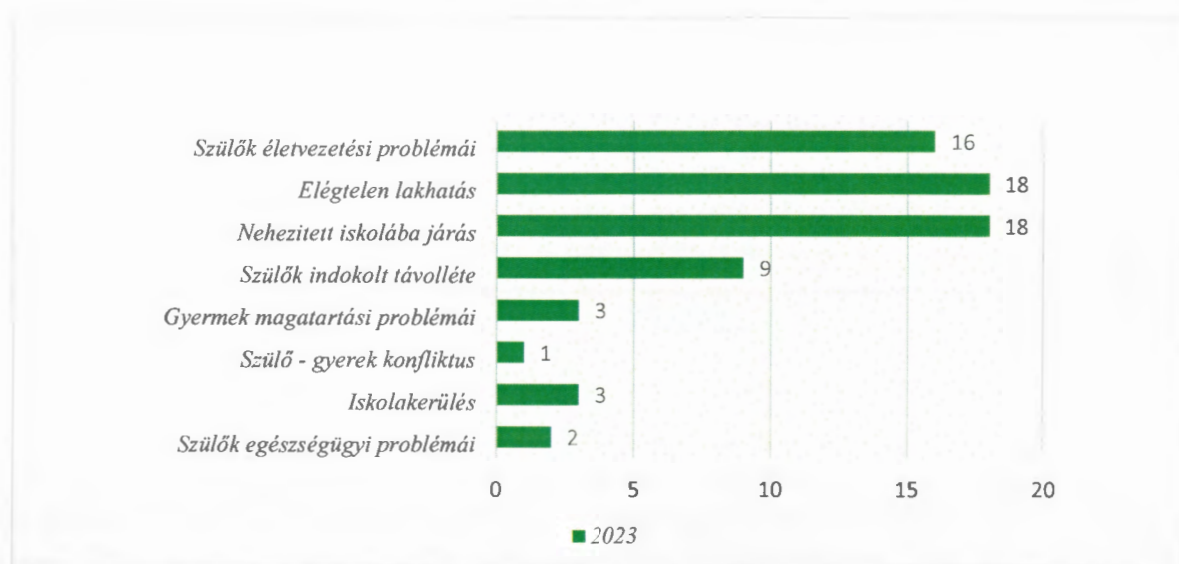
<i>Időszak</i>	<i>Gondozási napok</i>	<i>Ellátottak száma fő</i>	<i>Kihasználtság %</i>
<i>Január</i>	434	14	87,50
<i>Február</i>	420	15	93,75
<i>Március</i>	372	12	75,00
<i>Április</i>	360	12	75,00
<i>Május</i>	422	14	87,50
<i>Június</i>	390	13	81,25
<i>Július</i>	465	15	93,75
<i>Augusztus</i>	465	15	93,75
<i>Szeptember</i>	480	16	100,00
<i>Október</i>	496	16	100,00
<i>November</i>	480	16	100,00
<i>December</i>	496	16	100,00
	5280	14	90,62

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

2023.-ban a nyári időszakban a szünidő alatt több gyermek részére igényelték az ellátást a korábbi évekhez viszonyítva a szülők. Az iskolai év kezdetével szeptembertől – decemberig az év vége közeledtével elérték a maximális létszámot, hiszen a téli időszak az előző évekhez hasonlóan mindig nehezebb a családok számára.

A krízishelyzetben lévő családok esetében legtöbbször nehéz tisztán megállapítani a bekerülés fő indokát, mivel a családok, a szülők, a gyermekek több problémát is hordoznak, ezért minden eset egyedi és összetett.

A leggyakoribb bekerülési okok 2023-ban

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

A táblázatban megjelenített adatok alapján megállapítható, hogy 2023-ban az elhelyezés kérelmezésekor továbbra is nagy számban 16 gyermek esetében a *szülők életvezetési problémái* állnak fenn, aminek több esetben megfigyelhető következménye az *elégtelen lakhatás*.

A bekerülési indokok között még mindig magas számban fordul elő a *neheztelt iskolába járás*.

Tovább nehezíti a családok életét a kevés anyagi forrás, aminek javulását megfelelő iskolai végzettség hiányában nehezen tudják megvalósítani.

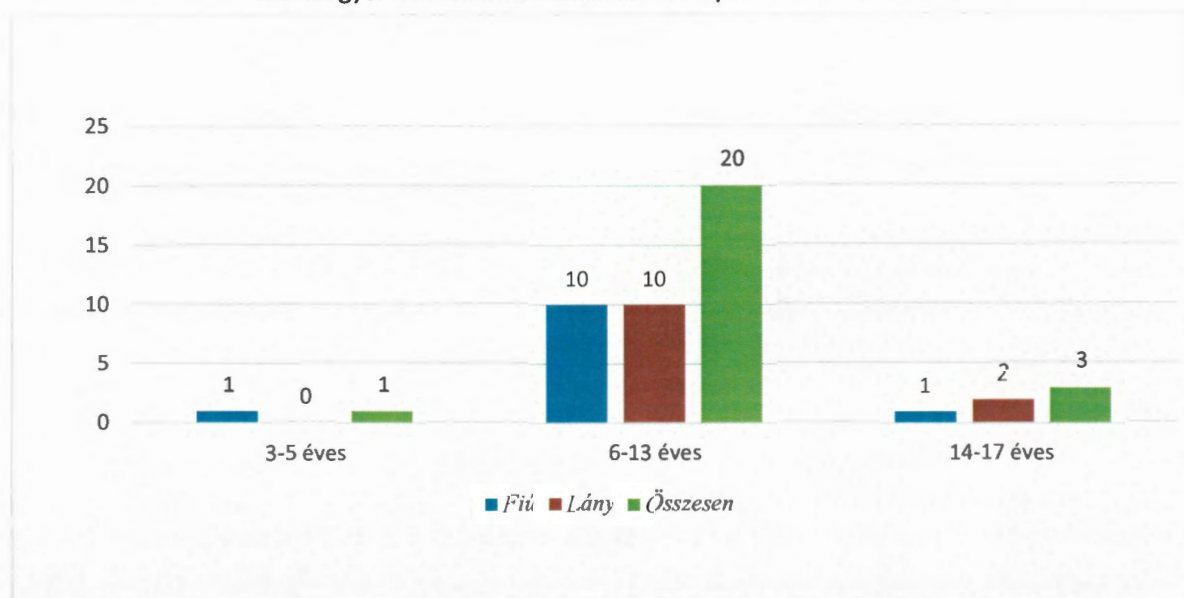
Több család életében is jelen van, hogy az anya egyedül, támasz nélkül kénytelen a gyermekeket ellátni, mert társa éppen büntetését tölti valamelyik Büntetés-végrehajtási Intézményben. A felvételi okok közt még továbbra is több esetben fordul elő a *szülő indokolt távolléte*. A szülő vagy gondviselő indokolt távolléte miatt megvalósuló ellátás igénybevétele jórészt a szülők munkarendje és az oktatási-nevelési intézmények nyitvatartásának különbözőségéből adódtak. Elenyésző esetszámban vették igénybe ellátást a *szülők egészségügyi problémái* miatt. A *gyermek magatartási problémái* és a *szülő-gyermek konfliktus* az elmúlt évben visszaszorulni látszik, mint elhelyezési indok, de teljesen nem került ki a listáról, mint elhelyezést kiváltó ok.

2023-ban sem volt bekerülési indok a gyermekek fizikai- és/vagy szexuális bántalmazásának problémaköre. Ennek ellenére nem lehet azonban egyértelműen kijelenteni, hogy nem létezik.

Ezért ezek felderítése még fokozottabb odafigyelést, több tapintatot, diszkréciót és a jelzőrendszer tagjainak szoros együttműködését kívánja meg.

2023-ban az elhelyezett gyerekek életkori megoszlása az alábbi táblázatban látható módon alakult:

Ellátott gyermekek száma nemek és korcsoportonként 2023.évben

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

A 2023 évben ellátott 24 gyermek közül 9 főnek már az ezt megelőző években is a személyes gondoskodás keretében biztosítottak ellátást, ezek a gyermekek már nem első alkalommal kerültek átmeneti gondozásba.

A nemek arányát tekintve nem volt eltérés, 12 fiú és 12 lány gyermekről gondoskodtak az év folyamán. A 6 -13 év közötti korosztály magas létszámát tekintve és a serdülő kor kezdetének korábban történő jelentkezése, valamint az ezen életkorban mutatkozó problémák összetettsége következtében az otthonban folyó szakmai munka jelentős részét alkotja a serdülőkkel végzett segítő tevékenység.

Kríziselhelyezésre 2023-ban nem került sor. A 2024-es esztendőre 16 gyermek gondozása nyúlik át.

6. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

A 15-16. számú táblázatban a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézményben és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központban lefolytatott belső és külső ellenőrzések összefoglalása található.

Belső és külső szervek által történő ellenőrzések és azok eredményei a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézményben

Külső szervek által végzett ellenőrzések

Külső ellenőrző szerv megnevezése	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
DLS Konzulting Kft.	<p><u>Az ellenőrzés tárgya:</u> NYGYAI valamennyi szervezeti egységében tűzvédelmi ellenőrzés.</p> <p><u>Célja:</u> Annak megállapítása, hogy a munkavállalók a tűzvédelmi követelményeket ismerik. Tűzriadó terv gyakorlati kivitelezése.</p>	A munkavállalók tűzvédelmi ismeretei megfelelőek, szabályok betartása megfelelő, a tűzriadó gyakorlati kivitelezésében a kivonulási idő megfelelő volt.	A szakember javaslata évente egy alkalommal tűzriadó terv gyakorlása, illetve az évente két alkalommal tűzvédelmi oktatás és ellenőrzés megtartása.	Intézkedésekre nem volt szükség.
Spinkler Kft.	<p><u>Az ellenőrzés tárgya:</u> NYGYAI valamennyi szervezeti egységében tűzoltó-vízforrások felülvizsgálata, tűzoltó készülékek éves ellenőrzése, karbantartása.</p> <p><u>Célja:</u> Szabályszerűség betartása.</p>	A lejárt tűzoltó készülékek lejárat dátumának megállapítása.	A szakember a lejárt tűzoltó készülékek cseréjére javaslatot tett.	Az ellenőrzés során megállapított lejárt dátumú tűzoltó készülékek cseréje végrehajtásra került.
Tűzmegeelőzés Tűz-, Munka- Környezetvédelmi, Tanácsadó, Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	<p><u>Az ellenőrzés tárgya:</u> NYGYAI valamennyi szervezeti egységében munkavédelmi szemle tartása, oktatása.</p> <p><u>Célja:</u> Tájékoztató a megfelelő munkakörülmények</p>	A szakember az ellenőrzés során a szabályok betartását megfelelőnek állapította meg.	A szakember javaslata évente egy alkalommal munkavédelmi oktatás megtartása, illetve folyamatosan a munkavédelmi szabályok betartása.	Intézkedésekre nem volt szükség.

		kialakításáról, a munkavédelmi követelmények biztosításáról, valamint a munkavállalók munkavédelmi ismereteiről.			
Energo Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	Line	<p>Az ellenőrzés tárgya: NYGYAI bölcsődei ellátást nyújtó szervezeti egységeiben időszakos villamosbiztonsági felülvizsgálat, az intézményben üzemszerű használatban lévő erősáramú villamos berendezéseinek biztonsági ellenőrzése.</p> <p>Célja: Szabályszerűség betartása.</p>	A szakember hiányosságot nem tapasztalt, az intézményben üzemszerű használatban lévő erősáramú villamos berendezéseket rendben találta.	A szakember továbbra is javasolja 3 évente történő, az intézményben üzemszerű használatban lévő erősáramú villamos berendezések felülvizsgálatát.	Intézkedésekre nem volt szükség.

20. táblázat

Intézményvezetői ellenőrzések

Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
<p>Az ellenőrzés tárgya: NYGYAI valamennyi bölcsődei ellátást nyújtó szervezeti egységében a kisgyermeknevelők szakmai munkájának és az általuk vezetett dokumentáció ellenőrzése.</p> <p>Célja: Megfelelő gondozási-nevelési munka megszervezése, és a magas szintű szakmai felkészültség elérése.</p>	Az ellenőrzés egész évben folyamatosan történt. Néhány kisgyermeknevelő adminisztrációjában hiányosság volt tapasztalható. A kisgyermeknevelők a nevelési-gondozási területeken gyakorlati munkájukat hatékonyan végzik.	Az adminisztrációban tapasztalt hiányosságok pótlása. A nevelés-gondozási területeken tapasztalt gyakorlati munkájuknak további színvonalas elvégzése.	A megadott határidő leteltével a kisgyermeknevelők adminisztrációs munkájának újraellenőrzése megtörtént, a hiányosságok kijavítása, pótlása megtörtént.

<p><u>Az ellenőrzés tárgya:</u> NYGYAI valamennyi bölcsődei ellátást nyújtó szervezeti egységében bölcsődei dajka munkájának ellenőrzése.</p> <p><u>Célja:</u> Annak megállapítása, hogy a bölcsődei dajka munkájában hogyan működik közre a kisgyermeknevelők hatékony, szakszerű nevelőgondozó munkájában. Előírásoknak megfelelően betartja-e a higiéniai követelményeket takarítás közben.</p>	<p>A bölcsődei dajkák szükség esetén részt vettek a kisgyermeknevelők munkájában, a higiéniai előírásokat betartva végezték el a takarítási feladatokat.</p>	<p>A továbbiaknak is segítse a kisgyermeknevelők munkáját és tartsák be a higiéniai előírásokat.</p>	<p>Intézkedésekre nem volt szükség.</p>
<p><u>Az ellenőrzés tárgya:</u> A NYGYAI Családok Átmeneti Otthonában a 415/2015.(XI.20.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint, az ellátást igénybe vevők rögzítését dokumentáló KENYSZ/TEVADMIN rendszer havi összesítői, az ellátást igénybevevő jelenlétének naprakész és pontos vezetése és egyezése</p> <p><u>Célja:</u> A szabályszerűség biztosítása.</p>	<p>Az adatszolgáltatás pontos. 2021.07.01. napjától követően a Tevadmin rendszerben nincs lehetőség új igénybe vételre, illetve lezárás rögzítésére. Helyette a GYVR rendszerben rögzített igénybe vételek adatai jelennek meg a KENYSZ felületén.</p>	<p>Továbbra is havonta javasolt az átmeneti otthon által vezetett és dokumentált, az ellátottak által igénybe vett ellátási napok számának összegegyeztetése a KENYSZ rendszerben rögzített igénybe vételi napok számával.</p>	<p>Nem volt szükséges.</p>
<p><u>Az ellenőrzés tárgya:</u> NYGYAI Családok Átmeneti Otthonában „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlap rendszer megfelelő adatlapjainak kitöltése (15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2/A.§) és az Országos Szociális Információs Rendszerben.</p> <p><u>Célja:</u> A szabályszerűség biztosítása.</p>	<p>Hiányosságot nem tapasztalt.</p>	<p>Rendszer hiba esetén továbbra is javasolt hitelt érdemlő módon a hibajelentések megküldése az érintett hatóság (Magyar Államkincstár) felé.</p>	<p>Nem volt szükséges.</p>
<p>Továbbképzési terv, nyilvántartás ellenőrzése.</p>	<p>A továbbképzési terv a jogszabályi változásoknak megfelelően aktualizált.</p>	<p>Nem történt javaslat.</p>	<p>Nem volt szükséges.</p>

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámoló, 2023.

Belső és külső szervek által történő ellenőrzések és azok eredményei a Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központban

Külső ellenőrző szerv megnevezése	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési Osztály	A „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer használatának felülvizsgálata	A foglalkoztatási jogviszony megszűnését követően a jogosultsággal rendelkező GYVR regisztrációja azonnal törlésre kerüljön, a jogosultak regisztrációjával kapcsolatos folyamatot szerepeltetni kell az Intézmény nyomvonalában, be kell azonosítani a kockázatokat.	A foglalkoztatási jogviszony megszűnését követően a jogosultsággal rendelkező GYVR regisztrációja azonnal törlésre kerüljön, a jogosultak regisztrációjával kapcsolatos folyamatot szerepeltetni kell az Intézmény nyomvonalában, be kell azonosítani a kockázatokat	Munkaköri leírás módosítása, nyomvonal és kockázatelemzés felülvizsgálata.
Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési Osztály	Az intézmény 2021. és 2022. évben magas kockázatúnak minősített javaslatokra hozott intézkedései végrehajtásának felülvizsgálata	Intézkedést igénylő javaslat nem került megállapításra.	Intézkedést igénylő javaslat nem került megállapításra.	Nem volt szükséges
Energo Line Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Erősáramú villamos berendezések biztonságtechnikai felülvizsgálata.	Hiányosságot nem tapasztaltak	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges

Nyír-Tűz Kft.	Tűzvédelmi szabályzat, Munkavédelmi kockázatfelmérés és értékelés szabályzat, Egyéni védőeszközök, védőfelszerelések, védőruhák juttatásának rendje, Munkavédelmi szabályzat, Kémiai kockázatbecslés és értékelés szabályzat, Munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendje felülvizsgálata	Hiányosságot nem tapasztaltak, az aktualizálások megtörténtek.	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges
Tűszi Kft.	Tűzoltó készülékek felülvizsgálata, ellenőrzése	Hiányosságot nem tapasztaltak	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges
Nyír-Tűz Kft.	Tűz- és munkavédelmi oktatás	Hiányosságot nem tapasztaltak	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ, 2023.

Ellenőrzött szervezeti egység	Az ellenőrzés tárgya, célja	Az ellenőrzés főbb megállapítása	Az ellenőrzés javaslatai	Az ellenőrzés megállapításainak hasznosulása érdekében tett intézkedések, illetve az intézkedések elmaradásának okai
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A Szolgálat szakmai egységben dolgozó szakemberek szakmai munkájának ellenőrzése az esetdokumentáción keresztül	A munkavállalók megfelelő dokumentációs anyagot használnak, a szakmai munka felépítése tükröződik az adminisztrációban. Az egyes esetek hiányosságai az esetdokumentációban rögzítésre kerültek	A GYRV rendszer hiányosságai, hibái miatt még szükséges a papír alapú dokumentáció egyes folyamatokban	Továbbképzések nyomon követése a GYVR rendszer kapcsán
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A szolgálat szakmai egységben dolgozók továbbképzési kötelezettség teljesítésének vizsgálata	A munkatársak a rendelkezésre álló lehetőségek szerint a munkakörhöz kötött illetve a szabadon választható képzéseket teljesítették	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A Központ szakmai egységben dolgozó szakemberek szakmai munkájának ellenőrzése az esetdokumentáción keresztül	A munkavállalók megfelelő dokumentációs anyagot használnak, a szakmai munka felépítése tükröződik az adminisztrációban. Az egyes esetek hiányosságai az esetdokumentációban rögzítésre kerültek	A GYRV rendszer hiányosságai, hibái miatt még szükséges a papír alapú dokumentáció egyes folyamatokban	Nem volt szükséges
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A Központ szakmai egységben dolgozók továbbképzési kötelezettség teljesítésének vizsgálata	A munkatársak a rendelkezésre álló lehetőségek szerint a munkakörhöz kötött illetve a szabadon választható képzéseket teljesítették	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges

Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A 370/2011. (XII.31.) A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló Kormányrendelet alapján az Intézmény ellenőrzési nyomvonalának felülvizsgálata	Az ellenőrzési nyomvonal valamint kockázatkezelés aktualizálása, felülvizsgálata	Az integritást sértő események, panaszkezelés, ajándékok egyéb előnyök elfogadásával történő kiegészítés	A hiányosságok alapján a módosítások végrehajtása
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A jelenléti ívek napi szintű vezetésének, a kiküldetési rendelvevények töltésének valamint a készpénzigénylés elszámolásának ellenőrzése	Hiányosságot nem tapasztaltak	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges
Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ - belső ellenőrzés	A képzési- és szabadságotlasi terv ellenőrzése	Hiányosságot nem tapasztaltak	Nem történt javaslat	Nem volt szükséges

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ, 2023.

7. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN KÉSZÜLT ILYEN PROGRAM), VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA.

A megelőzés és a tájékozottság a legfontosabb feladat, annak érdekében, hogy a fiatalok ne váljanak se elkövetővé, se áldozattá. Ez egy kulcsfontosságú küldetés, ami példamutatással és beszélgetéseken keresztül a mindennapok részévé kell, hogy váljon.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság munkatársai az elmúlt év során egy „újabb” veszélyre hívták fel a fiatalok, szülők figyelmét.

Az internetet egyre fiatalabb korban, sok esetben akár már 6 éves kor alatt kezdik használni a gyermekek, akik a tudatosság és élettapasztalatuk hiánya miatt fokozottan veszélyeztetettek.

Ennek oka, hogy ők természetes közegként kezelik a virtuális teret, a veszélyfelismerési és védekezési képességük azonban alacsonyabb, mint a felnőtteké.

Az információszerzés, a tanulás és a kikapcsolódás mellett káros tartalmakkal is találkozhatnak, valamint túl sok időt tölthetnek online, legtöbbször bármilyen ellenőrzés nélkül. Léteznek viszont olyan technikai megoldások, amelyek segítségével ezek a veszélyek csökkenthetők.

A technikai megoldások sem helyettesítik a tudatos internethasználatra történő nevelést, a veszélyek és a biztonságos internetezés szabályainak megismertetését.

A gyermekeket fel kell készíteni az internet megfelelő használatára a veszélyekre történő figyelmeztetéssel.

A Nyíregyházi Rendőrkapitányság aktív résztvevője a NYÍRKEF-nek, amelyen belül a kínálatcsökkentési munkacsoportját vezetik. A kábítószer- és bűnmegelőzés területén egész évben folyamatos tevékenységet láttak el.

Kínálatcsökkentés munkacsoport célja csökkenteni a drogokhoz való hozzáférhetőséget, valamint azok használatából és árusításából fakadó egyéni és társadalmi kockázatokat, ártalmakat.

- A visszaélés kábítószerrel (terjesztői magatartások tekintetében) bűncselekmény elkövetése kapcsán az előző évi 14 esettel szemben 2023. évben 3 eset került regisztrálásra 100 %-os eredményesség mellett.
- Új pszichoaktív anyaggal visszaélés tekintetében a megelőző év 12 esetéhez viszonyítva 2023-ban 20 eljárást indítottak.
- Kábítószer birtoklás, fogyasztás kapcsán 2022. évben a 125 esettel szemben 2023. évben 96 eljárás indult.

A Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ az elmúlt évben tovább folytatta a *Kortás segítők* toborzását. A már korábban meglévő két középiskolához csatlakozott a 2022/23-as tanévben még két gimnázium, majd 2023 őszén a városban lévő összes középiskolában ismertették a gyerekekkel a lehetőséget, így közel 300 gyermek jelentkezett az iskolai segítőknél. Az érdeklődő gyerekeknek intézményenként egy-egy napos tréninget biztosítottak csapatépítés és ismerkedés céljával. A Human-Net Alapítvánnyal együttműködve ősszel tréning került megtartásra önismereti témakörben az érdeklődő kortássegítőknél, melyen a 4 intézményből 20 gyermek vett részt.

A 2024-es év nagy kihívása lesz, hogy az ifjúságot úgy tudják támogatni és mentorálni, hogy a kortárs segítség keretein belül minél több lehetőséget kapjanak a fejlődésre, a közösségi élményekre.

8. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETÉBEN MILYEN FELADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN VESZNEK RÉSZT CIVIL SZERVEZETEK (ALAPELLÁTÁS, SZAKELLÁTÁS, SZABADIDŐS PROGRAMOK, DROGPREVENCIÓ STB.).

Nyíregyházán a gyermekek napközbeni ellátásában és átmeneti elhelyezésében ellátási szerződés alapján egyházi és nem állami szerv is részt vesz.

Az egészségfejlesztés és kábítószer-megelőzés területén a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban: KEF) lát el koordináló, megelőző feladatokat több szakmai szervezettel együttműködve.

8.1 Alternatív napközbeni ellátás

A Gyvt. 41. §-a értelmében a gyermekek napközbeni ellátásának formái közé tartozik – a gyermekek életkorának megfelelően – az **alternatív napközbeni ellátás** is.

Alternatív napközbeni ellátásnak minősül a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott szabadidős és prevenciószolgáltatás, mely a gyermek szocializációját támogatja, illetve erősíti a szülő-gyermek kapcsolatot, valamint a csellengő, vagy veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosít nappali felügyeletet, sport-, illetve egyéb foglalkozást, étkeztetést.

Az alternatív napközbeni ellátások a helyi igényekhez igazodóan, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységhez kapcsolódóan megszervezett, önálló szakmai programban rögzített tevékenységek, melynek során kiemelt figyelmet kell tulajdonítani a *prevenciónak, a szocializációnak, a korai, egyéni és csoportos* fejlesztéseknek. A tevékenységek időpontja és rendszeressége is a helyi szükségleteknek és igényeknek megfelelően alakítható.

Nyíregyháza területén az ellátást a Periféria Egyesület működteti. Az Egyesület az ellátási szerződés alapján minden évben beszámolót készít az előző évben végzett tevékenységéről. A 2023. évben végzett szakmai tevékenységről a Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság 2024. április 16-i ülésén számolt be részletesen.

2023-ban a szolgáltatásnyújtás helyszíne az Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézménye és Kollégium, mely Nyíregyháza, Kollégium u. 54. szám található.

A napközbeni ellátás szakmai munka területei:

- prevenció,
- ifjúsági közösségfejlesztés,
- egyéni-, csoportos és közösségi szociális munka,
- fejlesztés.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a programok célja az volt, hogy a hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási, kapcsolatteremtési és beilleszkedési problémákkal küzdő gyerekeket, fiatalokat elérjék és a problémáik beazonosítása után számukra célzott segítséget nyújtsanak.

Ez az ellátási forma különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor az iskolai napközi nem működik, illetve azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletére és foglalkoztatására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolában.

8.2 Gyermek átmeneti elhelyezése

Az önkormányzati feladatellátás mellett nem állami és egyházi szervezettel kötött ellátási szerződés alapján más fenntartó is nyújt szolgáltatást a város területén.

A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Családok Átmeneti Otthona és a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete által fenntartott Családok Átmeneti Otthona biztosít átmeneti elhelyezést a szülő és gyermeke számára.

- A Magyarországi Evangélikus Egyház Fenntartásában működő Oltalom Szeretetszolgálat integrált típusú intézmény.

A Családok Átmeneti Otthona megszakítás nélkül működő bentlakásos intézmény, amely gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermek és szülője számára nyújt átmeneti gondozást, 40 engedélyezett férőhelyen.

Az Átmeneti Otthon célja, hogy menedéket nyújtson a különböző gondokkal küzdő, krízishelyzetbe került családoknak. Fontos megemlíteni, hogy törekvéseik közé tartozik, hogy együttműködve az eset során érintett szakemberekkel és családdal, közösen dolgozzanak ki alternatívákat, lehetőségeket a nehézségek megoldására.

- A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete ellátási szerződés alapján „Félutas” Kiléptető Házat működtet.

A „Félutas-ház” legfontosabb szolgáltatása a lakhatás biztosítása, azonban az elhelyezésen túl támogató szolgáltatásokat is biztosít a bántalmazottak számára.

A programba való bekerülés önkéntes alapon történik pályázati rendszerben, az intézmény és a kérelmező közötti írásbeli szerződés alapján. Igénybevételének feltétele, hogy a bántalmazott a krízis ellátásban, illetve a családok átmeneti otthonában való közös munka során együttműködő legyen. Az intézményben már negyedik éve egy édesanya él két gyermekével.

8.3 Drogstratégia, dropprevenció:

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának a drogprobléma visszaszorítása érdekében (2022 - 2025) készített stratégiájának elfogadásáról szóló 175/2021.(XI.18.) számú határozatával fogadta el a szakmai munkát meghatározó dokumentumot és a benne megfogalmazott 3 éves időtartamra szóló cselekvési tervet.

A stratégia rövid és hosszútávú célokat fogalmaz meg prevenció, kínálatcsökkentési és kezelés-ellátási terven keresztül.

A köznevelési intézményekben 2023-ban is, a Talentum Alapítvány, az Egészségfejlesztési Iroda Nyíregyházi Járás, a Nyíregyházi Rendőrkapitányság és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Rendőr-főkapitányság, valamint a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ végzett jelentős *prevenció munkát*.

Dropprevenció előadások megtartására 2023-ban 33 alkalommal került sor. Ezen előadásokra 940 tanuló részvételével osztályfőnöki órák keretén belül került sor, amely leginkább a középiskolás korosztályt, illetve az általános iskola 7-8 osztályát érintette. Az előadások témája többnyire a dizájn drogokról, a drogfogyasztás és a bűncselekmények kapcsolatáról, következményeiről szólt. Ezzel a témával kapcsolatban folyamatosak voltak az előadások, mivel már 12-13 éves diákok is fogyasztják.

A *Drogambulancia* a 2023. évben továbbra is biztosítja a *Megelőző-felvilágosító szolgáltatást* minden hónapban 1 alkalommal szombati napon is kliensei számára a szolgáltatás folyamatossága érdekében. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy igény van a szombati nyitvatartásra. Ezáltal csökkenthető nemcsak az újra kezdő kliensek száma, de a megszakadt szolgáltatások száma is. Ezáltal a programban résztvevő kliensek szükségleteihez, igényeihez és lehetőségeihez igazodva biztosítja a *Drogambulancia* a szolgáltatást annak érdekében, hogy az elterelés minél hatékonyabb legyen.

8.4 Civil szervezetek támogatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 24/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelete alapján támogatja a civil szervezetek programjainak megvalósulását.

A támogatottak köre a Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén székhellyel rendelkező és tevékenységét ezen területen kifejtő, bíróság vagy törvényszék által nyilvántartásba vett önszerveződő közösségek. A civil közösségek tevékenységi körüknek megfelelően különböző alapokra pályázhatnak, így Közbiztonsági Alap, Kulturális Alap, Civil Alap, Szociális és Egészségügyi Alap, Városfejlesztési és Környezetvédelmi Alap, Pályázati Önerő és Tartalék Alap, valamint Ifjúsági Alap.

A non-profit szervezetek jelentős szerepet töltenek be a társadalmi életben, a két legnagyobb számban működő szervezeti formája a KSH 2023 évben kimutatott adata alapján Nyíregyházán az alapítványok és az egyesületek.

23. táblázat

A nonprofit szervezetek száma Nyíregyházán 2008-2020 között

	2008	2013	2018	2020
Szervezeti forma				
Alapítvány	307	295	287	272
Közalapítvány	10	8	4	4
Egyesület	503	501	525	498
Köztestület	6	6	5	4
Munkavállalói érdekképviselő	13	11	8	6
Szakmai, munkáltatói érdekképviselő	32	30	24	22
Nonprofit gazdasági társaság	35	62	65	64
Nonprofit intézmény	2	2	-	-
Egyesülés	2	-	-	-
Egyéb ismeretlen	-	-	-	-
Összesen	910	915	918	870

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu)⁷

⁷ Nonprofit_Nyíregyháza. xlsx. egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány.

A civil szervezetek olyan nonprofit alapon működő társadalmi szervezetek, melyek önkéntes alapon, a közjó javára szerveződnek. Alaptevékenységükben meghatározzák céljaikat, társadalmi szerepvállalásaikat, így a kultúra, az oktatás, a szabadidő hasznos eltöltése, a sport, valamint egyéb társadalmi és szociális ellátás területén nyújtanak kiemelkedő segítséget.

A Szociális és Egészségügyi Alap pályázati keretében a szociális, egészségügyi és köznevelési tevékenységet végző önszerveződő közösségek (egyesületek, alapítványok) nyújthattak be pályázatot karácsonyi programok lebonyolítására. 2023. évben „a generációk együttműködését segítő karácsonyi programok és rendezvények lebonyolítására” tárgyú felhívásra 101 darab érvényes pályázati kérelem érkezett Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatához. A támogatott szociális, egészségügyi és köznevelési tevékenységet végző önszerveződő közösségek (egyesületek, alapítványok) a támogatás összegét az alaptevékenységükben meghatározott célokkal összhangban használták fel – rászoruló, hátrányos helyzetűek számára nyújtott ajándékozás, ünnepség, műsorok, ételosztás stb.

2023. évben a szervezetek számára, erre a célra megítélt támogatás mindösszesen 7.500.000 Ft volt.

9. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN (MILYEN ELLÁTÁSOKRA ÉS INTÉZMÉNYEKRE LENNE SZÜKSÉG A PROBLÉMÁK HATÉKONYABB KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN, GYERMEKVÉDELMI PREVENCIÓS ELKÉPZELÉSEK)

A gyermekek érdekében kialakuló különböző ellátások, szolgáltatások és intézményrendszerek célkitűzéseiben a **prevenció** fontos értéként, szempontként jelenik meg.

Önkormányzatunk ezt szem előtt tartva továbbra is kiemelt célként kezeli az anyagi jellegű veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését, ennek megfelelően a gyermeknevelést segítő pénzbeli és természetbeni ellátásait, továbbra is biztosítja, lehetőség szerint bővíti, illetve a megváltozott élethelyzetekhez igazítja.

A pénzbeli és természetbeni ellátások köre az elmúlt évben bővült az **étkezési térítési díj kedvezmény** bevezetésével. 2024-től az ellátásokra való jogosultság jövedelmi feltételeinek módosításával, valamint a kelengye támogatás rászorultságtól független ellátásra történő módosításával a gyermekes családok támogatása az önkormányzat kitűzött célja a jövőben is.

2024-től rászorultságtól függő ellátásként bevezetésre kerül az **iskolakezdési támogatás az 5-8 osztályos tanulók** körében. Ennek keretében a nyíregyházi székhelyű általános iskolába beiratkozott, állandó nyíregyházi lakcímmel rendelkező felső tagozatos általános iskolai tanuló (5-8 évfolyam) 7.000 Ft összegű támogatásra jogosult, amennyiben a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 114.000 Ft-ot, egyedülálló esetén a 119.700 Ft-ot és kérelmet nyújtanak be augusztus 1-október 31 között.

A stabil, kiszámítható intézményrendszer működtetése és fejlesztése továbbra is fontos feladat, így törekszünk fejleszteni az információáramlás hatékonyságát, bővíteni a szakmaközi megbeszéléseket. Továbbá célunk, hogy a gyermekvédelemben szerepet vállaló állami, illetve egyházi intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatunkat ápoljuk, mélyítsük, hogy a társadalmat érintő kihívásokra választ tudjunk adni.